

Investește în

OAMENI

Strategie de dezvoltare integrată a serviciilor furnizate de IMM-uri, în sectorul agricol și agro-alimentar

UNIUNEA EUROPEANĂ

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE STRUCTURALE
2007-2013

Acest material este realizat in cadrul proiectului **„Intreprinderile prestatoare de servicii – protagoniști ai dezvoltării teritoriale”** finanțat de Uniunea Europeană prin FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și întreprinderilor”

Domeniul major de intervenție 3.1 „Promovarea culturii antreprenoriale”

Număr de identificare al contractului: POSDRU/25/3.1/G/18501

Proiect implementat de:

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” Iași

Parteneri:

- FEDEI – Fundația pentru Dezvoltare Economică și Integritate Europeană – Iași
- Directia pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală – Iași
- Consorzio Sviluppo e Impresa – Verona, Italia

Realizatori:

- Cotea Valeriu - USAMV - Manager proiect
- Begalli Diego - CSI - Expert sesiuni de informare
- Boisteanu Paul - USAMV - Coordinator CIP
- Haraga Florica - FEDEI - Expert sesiuni de informare
- Jitareanu Andy - FEDEI – Expert sesiuni de informare
- Savuta Veronica - DADR - Expert sesiuni de informare
- Tatar Adrian - USAMV - Consilier juridic

Mulumim tuturor celor care au participat, direct sau indirect, la realizarea acestui ghid

- Blaj Carmen Liliana - Presedinte FEDEI
- Jitareanu Gerard - Rector USAMV
- Tollin Daniele - Presedinte CSI
- Ticaeu Eugen - Director DADR
- Olariu Neculai - Consilier DADR
- Escu Irina - FEDEI - Asistent proiect
- Gheorghita Mihaela - USAMV - Asistent administrativ
- Tudose Ciprian - USAMV - Asistent administrativ
- Tita Rozica – consilier World Vision

Cuprins

Prezentarea proiectului și a scopului proiectului: „Întreprinderile prestatoare de servicii – protagoniști ai dezvoltării teritoriale”	5
CAPITOLUL 1. DATE GENERALE DE PREZENTARE A JUDEȚULUI IAȘI.....	7
1.1. Așezare geografică, relieful județelor, climă, resurse naturale.....	7
1.2. Unități administrativ – teritoriale	7
CAPITOLUL 2. POPULAȚIA JUDEȚULUI IAȘI.....	9
2.1. Evoluția populației în perioada ianuarie 1990 – ianuarie 2008.....	9
2.2. Populația pe grupe de vârstă	10
2.3. Populația pe sexe și medii la 1 ianuarie 2008	10
2.4. Nivelul de educație al populației din zonă.....	10
2.5. Populația activă (persoane ocupate și șomeri) totală și de 15-35 ani pe nivele de educație și pe medii de rezidență, în anul 2000 în România %.....	12
2.6. Categoriile de ocupații după rezidența în mediul rural sau urban, în România în anul 2002.....	12
2.7. Șomaj.....	13
2.8. Resurse umane. Educație și formare profesională	14
2.9. Populația ocupată în agricultură	15
2.10. Populația ocupată în industrie	16
CAPITOLUL 3. INFRASTRUCTURA.....	17
3.1. Infrastructura rutieră	17
3.2. Infrastructura feroviară.....	17
3.3. Infrastructura aeriană.....	18
3.4. Infrastructura de utilități	18
3.5. Spațiile verzi.....	19
3.6. Infrastructura de sănătate	19
CAPITOLUL 4. CADRUL SOCIO-ECONOMIC	20
4.1. Agricultură.....	20
4.1.1. Prezentarea activităților agricole	20
4.1.2. Producția medie la hectar obținută la principalele culturi.....	22
4.2. Zootehnia	24
4.3. Valoarea serviciilor practicate pentru agricultură.....	24
4.3.1. Servicii de mecanizare /Parcul de tractoare și mașini agricole.....	25
4.4. Silvicultura.....	25
4.5. Piscicultura.....	26
4.6. Industria alimentară	27
4.7. Contribuția agriculturii la Produsul Intern Brut Regional și la Valoarea Adăugată Brută (VAB) Județeană.....	29
4.8. Contribuția industriei la Produsul Intern Brut Regional și la Valoarea Adăugată Brută județeană	29
4.9. Probleme cheie în agricultură și industria alimentară	30
CAPITOLUL 5. SERVICIILE PENTRU SECTORUL AGRO-ALIMENTAR	31
5.1. Clasificarea serviciilor din spațiul rural.....	31
5.2. Reprezentarea stadiului actual al organizării serviciilor publice pentru agricultură și sectorul agroalimentar.	32
5.3. Servicii private existente, pentru care considerăm că există potențial de dezvoltare	39
CAPITOLUL 6. ANALIZA SWOT	44
CAPITOLUL 7. STRATEGIA PLURIMULTIFUNCȚIONALĂ A DEZVOLTĂRII SECTORULUI SERVICIILOR ÎN ÎNTEPRINDERILOR DIN AGRICULTURĂ, PENTRU MODERNIZAREA SISTEMULUI DE SERVICII SI A PERFORMANTEI ACESTORA.....	46
RAPORTUL DIAGNOSTIC	47
ANALIZA CHESTIONARELOR	48
LINIILE DIRECTOARE PENTRU DEZVOLTAREA SERVICIILOR ÎN SECTORUL AGROALIMENTAR.....	50
CAPITOLUL 8. MODELE DE SUCCES.....	53
Modelul Francez.....	53
Modelul elvețian	53

Modelul Japonez	53
CAPITOLUL 9. SURSE DE FINANȚARE	54
Măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri” Axa I – „Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier”	54
Măsura 123, Axa I – „Creșterea competitivității sectorului agricol și forestier”	55
Măsura 125 - „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii”	55
Măsura 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență”	56
Măsura 142 – „Înființarea grupurilor de producători”	57
Măsura 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi”, Axa III – „Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”	58
Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice”, Axa III – „Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”	59
Măsura 322 – „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, Axa III – „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”	60
Programul Operațional Regional POR	60
Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu)	61
ADRESE UTILE	62
BIBLIOGRAFIE	63

Prezentarea proiectului și a scopului proiectului: „Întreprinderile prestatoare de servicii – protagoniști ai dezvoltării teritoriale”

În economiile dezvoltate, producția materială de calitate superioară și bunurile satisfac trebuințe noi, diversificate. Nevoile individuale și sociale, în permanentă dinamică au determinat necesitatea dezvoltării serviciilor ,mai rapid decât viteza de diversificare a bunurilor materiale. Preponderent, economia modernă este producătoare și consumatoare de servicii.

Pe de o parte, diviziunea muncii dezvoltă relațiile de colaborare între furnizorii de materii prime, producătorii de bunuri și prestatorii de servicii, iar pe de altă parte, crește competiția economică, pentru cucerirea unei cote de piață cât mai mari.

Satisfacerea cât mai mare a cerințelor consumatorilor ,se bazează pe creșterea calității serviciilor datorată concurenței și pe utilizarea complementară a bunurilor și serviciilor. Aceste fenomene se reflectă și în creșterea pe care o au serviciile, pe plan mondial la formarea PIB-ului. Economii de piață dezvoltate sunt caracterizate de o pondere predominantă și în creștere a serviciilor în total PIB, ca rezultat al creșterii eficienței economice și al exploatării durabile a resurselor. În România, această tendință manifestată pe plan mondial este mai redusă dar prezentă, observându-se o reducere a sectoarelor primar și secundar în favoarea sectorului serviciilor.

Regiunea N-E a României reprezintă o importantă piață productivă pentru bunuri și servicii, dar din acesta piață lipsesc, pentru o dezvoltare semnificativă, serviciile eficiente. Mai mult, în această regiune sunt prezente competențe de bază, necesare (pregătire tehnică), dar lipsesc capacități antreprenoriale și/sau manageriale pentru implementarea proiectelor de dezvoltare a întreprinderii. Avantajul proiectului derivă din prezența în teritoriu a unui mediu universitar activ, capabil „să producă și să introducă pe piață” absolvenți cu capacități de bază pentru a dezvolta proiecte cu viziune globală.

Dezvoltarea regiunii N-E reclamă ca sectoarele economice să fie integrate și interconectate, întreprinderile din regiune să acționeze unitar, sectorul serviciilor să vină în întâmpinarea necesităților și să sprijine sectorul productiv pentru creșterea PIB-ului regional. Pentru aceasta, interdependențele și colaborarea dintre întreprinderi, trebuie să fie promovate și susținute din interiorul acestora, prin existența unei culturi antreprenoriale orientate către adaptabilitate, inovație etc. Rolul proiectului este de a definitiva lanțul cu ultima verigă care lipsește: există o piață, un grup de beneficiari potențiali, persoane care au capacitatea de a furniza suportul necesar de servicii, lipsește pregătirea de acțiune, de dezvoltare a antreprenoriatului, pornind de la o idee concentrată într-un plan de afaceri pe care să-l transforme într-un plan de acțiune.

Proiectul și-a propus să contribuie la îmbunătățirea serviciilor oferite întreprinderilor mici și mijlocii, să ofere o imagine mai clară și cuprinzătoare asupra sectorului, să stimuleze realizarea unei mai bune corespondențe între oferta locală de servicii pentru mediul de afaceri și nevoile IMM-urilor din domeniul agro-alimentar. Prin cercetarea asupra pieței privind serviciile oferite și necesare, se urmărește identificarea problemelor cu care se confruntă IMM-urile prestatoare de servicii, nișele de piață, deficiențele sau lipsurile în organizarea activității antreprenoriale, piedicile cu care se confruntă sectorul din domeniul agro-alimentar.

În prezent pe plan național, nu există o strategie de dezvoltare pe termen lung a serviciilor, care să derive din perspectiva dezvoltării domeniului agroalimentar și integrarea acestuia pe piața Uniunii Europene.

Obiectivul general al prezentului document este să creioneze direcții de dezvoltare în domeniul prestărilor de servicii pentru agricultură și industria alimentară, printr-o strategie coerentă. Strategia este adaptată la particularitățile specifice țării noastre și beneficiază de experiența experților italieni în domeniu.

Aria de acțiune a proiectului: județul Iași

Grupul țintă:

- întreprinderi prestatoare de servicii către întreprinderile agro-alimentare;
- persoane care doresc să inițieze o afacere în domeniu.

Obiectivele specifice ale strategiei sunt:

- Stabilirea direcțiilor strategice, obiectivelor și măsurilor de urmat;
- Informarea reprezentanților IMM-urilor existente și a persoanelor fizice care doresc să-și deschidă o afacere în domeniul serviciilor în mediul rural, despre oportunitățile de dezvoltare a micilor afaceri, altele decât cele convențional - tradiționale legate de domeniul agroalimentar;
- Promovarea spiritului antreprenorial, crearea unei culturi manageriale în domeniul serviciilor prin educarea antreprenorilor;
- Dezvoltarea oportunităților de parteneriate viabile între instituțiile administrative, administrația aleasă, reprezentanții sectorului privat și societatea civilă, sub forma de consultări permanente în scopul realizării de investiții public-private, prin accesarea fondurilor structurale;
- Promovarea unui standard calitativ înalt al activităților și serviciilor prestate, prin identificarea unor direcții de acțiune specifice zonei rurale;
- Promovarea politicilor de integrare verticală și orizontală, pentru alinierea domeniului la Politica Agricolă Comună Europeană și corelarea lui, cu cerințele peșii;
- Identificarea modelelor europene care pot fi preluate și adaptate la necesitățile și specificul domeniului serviciilor din România.

Fundamentarea strategiei s-a realizat pe baza următoarelor elemente:

Surse directe: chestionare completate, interviuri cu reprezentanți ai întreprinderilor prestatoare de servicii și agro-alimentare, workshop-uri, conferințe.

Surse indirecte: studii de piață în domeniu, prognoze privind evoluția mediului de afaceri extern și intern.

Beneficiile socio-economice estimate:

a) pentru întreprinderile din sectorul serviciilor (grupul țintă al proiectului):

- Îmbunătățirea poziției de piață a agenților economici din domeniul agroalimentar, creșterea performanțelor și competitivității agenților economici pe piața internă prin:
 - creșterea cifrei de afaceri și a profitului;
 - creșterea productivității afacerii;
 - dezvoltarea cunoștințelor, aptitudinilor și creșterea competențelor manageriale și a personalului firmelor.
- Implementarea standardelor europene de calitate, în producție și servicii.
- Crearea premiselor de comercializare a produselor agro-alimentare pe piața intracomunitară, prin implementarea reglementărilor UE în domeniu.

b) pentru membrii comunităților rurale: îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor zonei prin:

- creșterea nivelului de educație;
- generarea de micro-întreprinderi în rural;
- crearea de locuri de muncă;
- creșterea veniturilor populației.

Analiza, evaluarea domeniului de prestări servicii pentru domeniul agro-alimentar se vor face pe domeniile cuprinse și în prioritățile operaționale ale Planului Național de Dezvoltare 2007-2013:

CAPITOLUL 1. DATE GENERALE DE PREZENTARE A JUDEȚULUI IAȘI

1.1. Așezare geografică, relieful județelor, climă, resurse naturale

Situat în partea de Nord - Est a României, Județul Iași este mărginit la vest de râul Moldova și la est de râul Prut (care constituie și granița cu Republica Moldova). Cu o suprafață de 5476 Km², Iașul este un județ mediu ca întindere, reprezentând 2,3% din suprafața țării (ocupând locul 23 între celelalte județe ale României).

Relieful județului este deluros. Partea centrală și nord-estică este dominată de dealuri și podișuri interfluviale joase, udate de râurile Bahlui și Jijia, având versanți afectați de alunecări de teren și lunci inundabile. Partea de vest cuprinde culmi deluroase și platouri înalte (de peste 400 m), având și zone reprezentate de luncile râurilor Siret și Moldova. Partea de sud are un relief înalt și masiv (350 – 450 m), străbătut de afluenții râurilor Bârlad și Vaslui.

Clima este temperat – continentală, cu variații ale temperaturii între -36°C + 40°C, media anuală în perioada 1901 – 2000 fiind de +9,5°C.

Rețeaua hidrografică este formată din râuri cu dimensiuni variabile și iazuri rezultate din lucrările hidroameliorative efectuate pentru evitarea inundațiilor și stocarea excesului de apă necesară pentru perioadele secetoase.

Resursele naturale ale județului sunt de interes local (nisipuri, pietrișuri, argile, ape minerale etc.). Vegetația naturală este specifică silvo – stepii, iar cea silvică este reprezentată de păduri de foioase. Fauna include specii de interes cinegetic: capra roșie, mistrețul, lupul, vulpea, iepurele, păsări de penaj ș.a. Localizarea principalelor resurse naturale este următoarea:

- ape minerale sulfuroase și feruginoase: Strunga, Nicolina;
- calcare: Bărbătești, Costești, Ipatele, Păun, Schitu Duca, Deleni, Strunga;
- argile: Vlădiceni;
- nisipuri pentru construcții: Lespezi.

Bogăția solului este dată de existența a peste 380,3 mii ha teren agricol, din care: 67,2% teren arabil (255,7 mii ha); 28,3 % pășuni și fânețe (107,8 mii ha); 4,4 % vii și livezi (16, 8 mii ha). Pădurile și alte terenuri cu vegetație forestieră însumează cca. 99 mii ha, apele 12,6 mii ha, drumuri și clădiri 27,8 mii ha (statistică 2009).

Suprafața totală a județului Iași: 5476 km²

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Iași

1.2. Unități administrativ – teritoriale

Organizarea administrativă a județului Iași cuprinde la data de 1.VII.2008 un număr de 2 municipii (Iași și Pașcani), 3 orașe (Hârlău, Podu Iloaiei și Târgu Frumos), 93 comune și 418 sate. Reședința județului este municipiul Iași, unul dintre cele mai importante orașe ale României (cu o populație de 313.994 locuitori la 1 iulie 2008, acesta ocupă locul II după municipiul București).

Este un important centru universitar cu cele șapte instituții de învățământ superior. Tot aici, este dezvoltat și un nucleu de cercetare-dezvoltare, orientat spre sectorul industrial, reprezentat în majoritatea ramurilor sale.

Județul Iași, cu o densitate de 149,5 locuitori/ km², se clasează printre județele cu cea mai mare densitate din România, respectiv locul 3, după județele Ilfov și Prahova.

Principalele centre urbane din județ și populația lor:

Județul Iași					
Municipii și orașe	Iași¹⁾	Pașcani¹⁾	Târgu Frumos	Hârlău	Podu Iloaiei
Populația la 1 iulie 2007	315.214	42.758	13.471	11.784	10.162

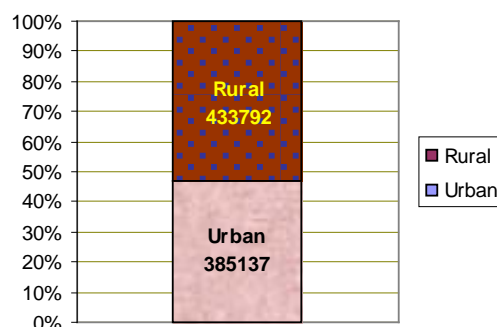
¹⁾ municipiu

*Sursa: Institutul Național de Statistică,
Anuarul Statistic al României 2008*

CAPITOLUL 2. POPULAȚIA JUDEȚULUI IAȘI

Populația județului Iași, pe medii de rezidență la data de 1 ianuarie 2008

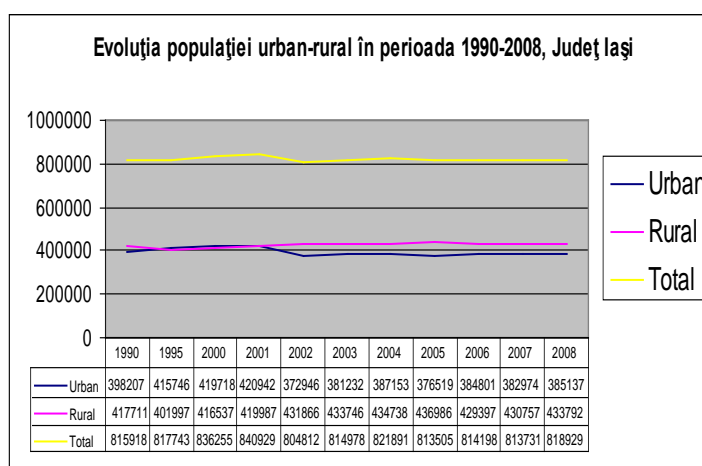
Populația Județului Iași la 1 ianuarie 2008, era de 818.929 locuitori, reprezentând 3,8% din populația totală a României. Din total populație, 385.137 de persoane reprezentând 47,03%, trăiesc în mediul urban, în timp ce numărul locuitorilor în mediul rural este de 433.792 persoane, adică 52,97% din total.

Situația județului este inversă dacă o comparăm cu cea a României, ai cărei locuitori trăiesc 55,2 % în mediul urban, iar diferența de 44,8% în mediul rural, existând tendința continuă de creștere a populației din mediul urban.

Lucrul este cu atât mai important pentru România, țară care, în perioada postbelică, a trecut printr-un continuu și intens proces de urbanizare, în cadrul căruia migrația, în speță cea rural-urbană, a ocupat un loc central.

Sursa: Direcția județeană de Statistică Iași

2.1. Evoluția populației în perioada ianuarie 1990 – ianuarie 2008

Per total județ, în perioada ianuarie 1990 - ianuarie 2008, populația județului a crescut cu 3.011 locuitori, adică cu 1,2%. Între 1995-2000, se remarcă creșterea populației urbane, după care aceasta urmează un trend descendent. În final populația urbană a județului Iași scade cu 3,3%, deși prin Legea nr. 385/2005, comuna Podu Iloaiei a fost declarată oraș, trecând de la statutul de comună la cel de oraș. În mediul rural, în perioada raportată populația înregistrează o creștere de 3,8%.

Populația pe medii, la 1 ianuarie 2010

	Perioada							Modificare 1990-2008	
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	Absolută	Relativă
Total județ	815918	817743	836255	813505	814198	813731	818929	+3011	+1,2
- Urban	398207	415746	419718	376519	384801	382974	385137	-13.070	-3,3
- Rural	417711	401997	416537	436986	429397	430757	433792	+16081	+3,8

Sursa: Direcția județeană de Statistică Iași

Concluzionăm că în această perioadă a avut loc migrarea populației din mediul urban spre rural și în afara țării.

2.2. Populația pe grupe de vârstă

Structura populației pe grupe de vârstă a înregistrat modificări semnificative ca urmare a procesului lent, dar continuu, de îmbătrânire demografică, accentuat în ultimul deceniu ca o consecință a scăderii natalității. Ponderea populației sub 15 ani este în continuă scădere iar cea a populației vârstnice de peste 60 de ani, este în continuă creștere.

În România, proporția persoanelor de 65 de ani și peste era de 14,1% în 2002, fiind mai mică decât media UE, în timp ce proporția tinerilor (17,3%) era mai mare decât media UE, ceea ce înseamnă că procesul de îmbătrânire demografică este mai lent în România. În aceste condiții „presiunea” demografică pe care o exercită tinerii și vârstnicii (persoane potențial inactive) asupra adulților (persoane potențial active) oscilează în jurul a 50%, cu o ușoară tendință de scădere din cauza diminuării presiunii populației tinere, ca urmare a scăderii natalității. Cu alte cuvinte, în 2002, 20 de adulți susțineau economic aproximativ 9 persoane potențial inactive, din care 4 vârstnici și 5 tineri.

Structura pe vârste a populației rurale este caracterizată printr- un proces accentuat de îmbătrânire demografică . Populația care a depășit vârsta de 50 de ani este foarte numeroasă: 1 din 3 persoane din mediul rural se încadrează în această categorie de vârstă, față de 1 din 5 în urban. Procesul de îmbătrânire a apărut pe măsura scăderii numărului de persoane mature, ca urmare a migrărilor masive din ultimele 3 decenii și s-a redus natalității în ultimii 8-9 ani.

2.3. Populația pe sexe și medii la 1 ianuarie 2008

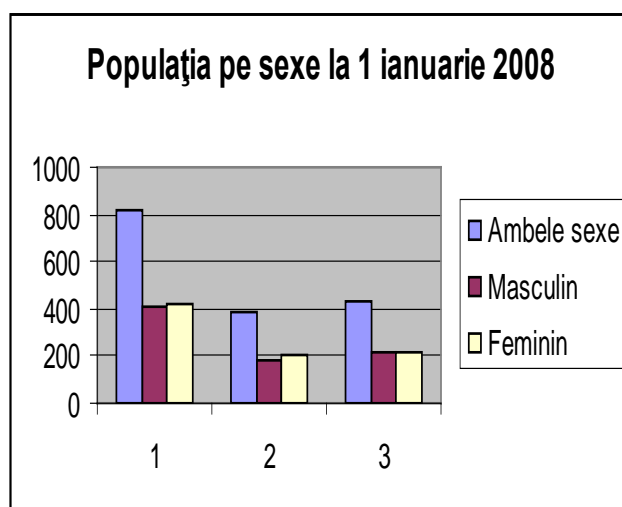
Despre situația populației pe sexe în județ, putem să afirmăm că este oarecum echilibrată, ținând cont că la 1000 bărbați revin în medie 1027 femei, comparativ cu Regiunea de Nord - Est, unde media este de 1032, iar la nivelul țării de 1051 femei la 1000 bărbați. Pe total județ există un excedent de 10741 femei, situația pe medii fiind diferită: mediul urban are un excedent de 17.923 femei, în timp ce mediul rural are un deficit de 7.182 femei.

Situația populației pe sexe și medii la 1 ianuarie 2008, este următoarea:

Populația pe sexe la 1 ianuarie 2008

Județul Iași	Total	Din care	
		Urban	Rural
Ambele sexe	818.929	385.137	433.792
Masculin	404.094	183.607	220.487
Feminin	414.835	201.530	213.305

Sursa: Direcția județeană de Statistică Iași

2.4. Nivelul de educație al populației din zonă

Al doilea factor determinant al sărăciei din România este educația. În această privință, datele relevă o discrepanță uriașă între cele două medii de rezidență, rural și urban, atât la nivelul întregii populații, cât și la nivelul generațiilor tinere. Deși comparația la nivelul vârstelor tinere arată că distanța rural-urban s-a diminuat, educația și învățământul rural sunt considerate încă probleme cheie nu doar în relația cu politicile anti-sărăcie, ci chiar cu dezvoltarea durabilă a mediului rural și implicit, a întregii societăți românești (MEC și ISE, 2002 sau Planul Național de Dezvoltare 2004-2006).

Datele statistice furnizate de ultimul recensământ atestă faptul că se înregistrează diferențe vizibile pe medii rezidențiale în ceea ce privește nivelul de instruire a populației, după cum reiese din structura populației cu vârsta de peste 10 ani după nivelul școlii absolvite.

La recensământul din 2002, se constată că ponderea însumată a absolvenților de studii medii și superioare era de doar 30,5% din populație.

Restul persoanelor cu vârsta de peste 10 ani, fie au absolvit studii secundare (gimnaziale, în proporție de 41,6%), fie doar ciclul primar (22,4% din populație). Ponderea celor care nu au absolvit nici o școală este de 5,5%.

Ciclul de învățământ		Total		Urban		Rural	
		Număr	Pondere (%)	Număr	Pondere (%)	Număr	Pondere (%)
Învățământ superior	lungă durată	52865	7,36	49167	13,83	3698	1,02
	scurtă durată	2108	0,29	1780	0,50	328	0,09
Postliceal și de maiștri		16339	2,28	13637	3,84	2702	0,75
Liceal		146835	20,45	114713	32,26	32122	8,86
Profesional și de ucenici		116375	16,21	58567	16,47	57808	15,94
Secundar inferior (gimnazial)		181857	25,33	65218	18,34	116639	32,17
Primar		160885	22,40	42963	12,08	117922	32,53
Fără școală absolvită		39759	5,54	8933	2,51	30826	8,50
Școală absolvită nedeclarată		1064	0,15	559	0,16	505	0,14
Total		718087	100,00	355537	100	362550	100,00

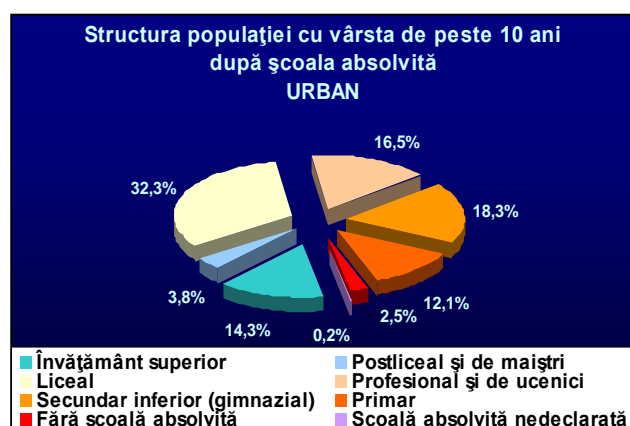
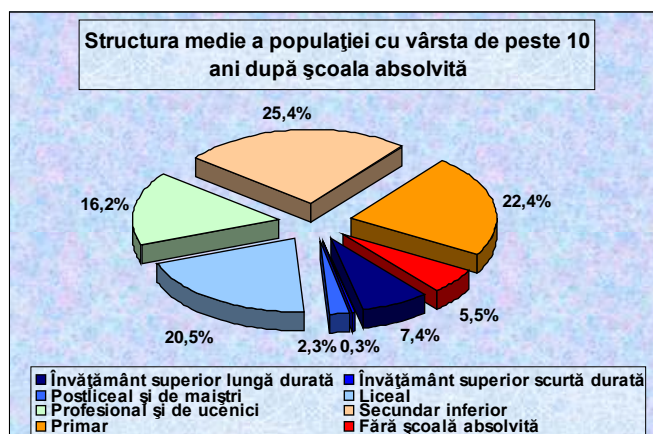
Sursa: Anuarul Statistic al Județului Iași, 2003

Se înregistrează abateri importante pe medii rezidențiale, în sensul scăderii ponderii absolvenților de studii superioare până la o valoare de doar 1,02% în rural (față de 13,8% în urban), cât și a celor care au absolvit studii postliceale și de maiștri sau ciclul liceal (doar 8,86% din populație).

Sursa: Anuarul Statistic al Județului Iași, 2003

Persoanele care nu au absolvit nici o școală, constituie în mediul rural cca. 8,5% din populație, o valoare de aproape patru ori mai mare față de media urbană, semn că accesibilitatea mai redusă a serviciilor de învățământ, mai ales a ciclului de învățământ liceal și nivelul scăzut al veniturilor populației (obținute preponderent din activități agricole și asigurări sociale sau alocații de la stat) se repercutează asupra pregătirii școlare a populației de la sate.

Se remarcă o egalizare pe medii a numărului persoanelor care au absolvit școli profesionale și de ucenici, generată parțial și de faptul că ocupațiile din mediul rural reclamă mai ales abilități practice. Aceasta se datorează și tendinței tradiționale de educare a tinerilor din rural pentru astfel de meserii.

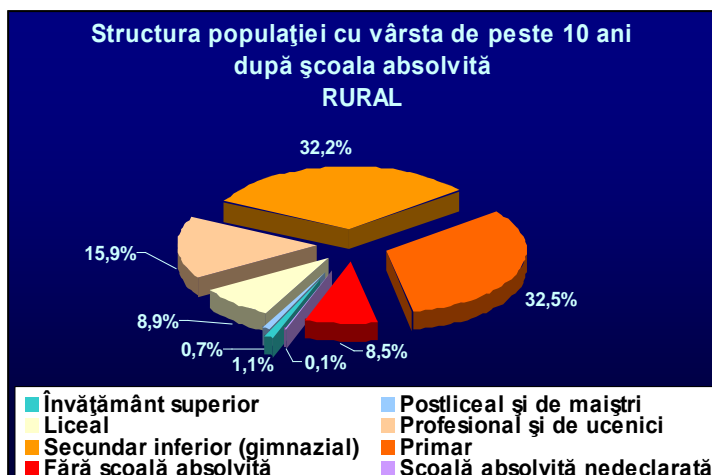

Un alt factor determinant îl reprezintă accesul facil al copiilor de la sate la astfel de unități de învățământ, acestea fiind frecvent implantate în mediul rural, comparativ cu școlile teoretice.

Sursa: Anuarul Statistic al Județului Iași, 2003

Variații în ceea ce privește nivelul de instruire a resurselor umane se înregistrează și în interiorul mediului rural. Se remarcă pe de o parte unele comune în care ponderea absolvenților de studii superioare este mai ridicată decât media pentru rural, cum este cazul celor din imediata proximitate a Iașului ca de exemplu Bârnova și Rediu (3,1% din populație), Ciurea, Miroslava, iar pe de alta comune în care ponderea persoanelor care nu au absolvit nici o școală, este de peste 10%.

Este pe de o parte cazul unor comune mai izolate, cu o populație îmbătrânită, iar pe de alta al unor unități teritoriale cu o componentă etnică rromă importantă, care induce adesea o rată mai ridicată a analfabetismului, printre care se numără Lungani (unde nu mai puțin de 24,6% din populație nu a absolvit nici o școală), Dagâța (13,1%), Focuri (12,8%), Moțca (12,5%), Comarna (12,3%), Voinești, Ciortești, Costuleni etc.

Sursa: Anuarul Statistic al Județului Iași, 2003

2.5. Populația activă (persoane ocupate și șomeri) totală și de 15-35 ani pe nivele de educație și pe medii de rezidență, în anul 2000 în România %

Specificație	Populație activă - Total		Populație activă 15-35 ani	
	Urban	Rural	Urban	Rural
Fără școală	0.4	2.8	0.4	0.8
Primar	2.0	21.4	1.5	5.1
Gimnazial	8.8	33.2	11.1	39.4
Profesional și ucenici*	28.6	25.4	20.4	25.4
Liceal	36.8	14.0	45.1	25.0
Postliceal, tehnic maiștri	7.4	1.4	6.0	1.4
Universitar	15.9	1.8	15.5	3.0
Total	100	100	100	100

* La nivelul întregii populații, include și treapta I de liceu (clasele IX-X).

Sursa: INS, AMIGO, 2001 care include și ancheta asupra populației de 15-35 ani Tranziția de la Școală la Muncă.

2.6. Categoriile de ocupații după rezidența în mediul rural sau urban, în România în anul 2002

În mediul rural, majoritatea populației ocupate are un nivel de pregătire limitat la învățământul primar sau cel mult la nivel gimnazial (nivelul maxim al învățământului obligatoriu) sau nu a finalizat nici un ciclu de învățământ.

Categoriile de ocupații (regrupare ISCO88)	Rural		Urban		Total	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
1,00 manager grad superior	0,2	0,2	2,5	3,1	1,3	1,6
2,00 manageri grad inferior	0,5	0,6	1,6	1,6	1,0	1,1
3,00 profesioniști	1,4	1,4	13,3	13,6	7,1	7,4
4,00 tehnicieni	2,7	3,2	15,0	16,2	8,6	9,6
5,00 lucrători în servicii	7,5	7,8	23,0	22,4	14,9	15,0
6,00 muncitori calificați	16,7	17,9	37,8	38,0	26,8	27,8
7,00 muncitori necalificați neagricoli	2,9	2,0	2,8	2,1	2,9	2,0
8,00 agricultori	68,1	67,0	4,0	3,0	37,4	35,3
Total	100	100,0	100	100,0	100	100,0

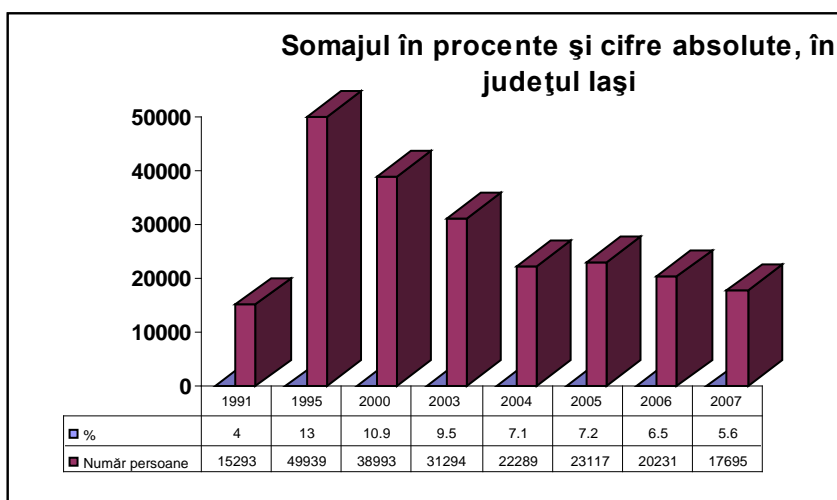
Sursa: ACOVI 2001, 2002 Sondaj privind condițiile de viață în gospodării. INS

Rezultă că nivelul de calificare în mediul rural este scăzut iar ponderea în ocupații o are calificarea de muncitor agricol.

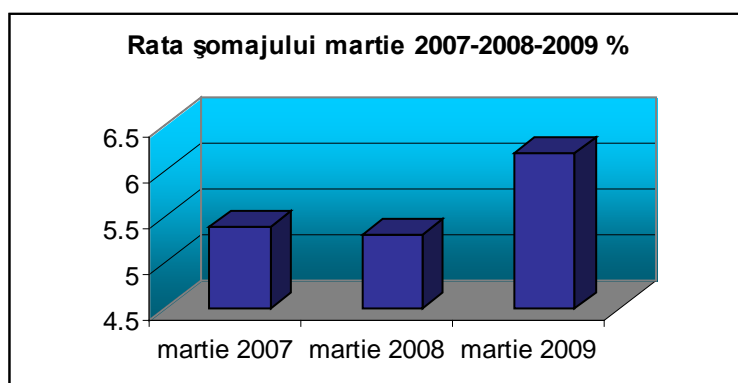
2.7. Șomaj

Analiza evoluției șomajului, pentru prezentul proiect este un factor relevant, întrucât oferă o serie de indicii legate de presiunile existente pe piața muncii în general, cât și pe anumite zone ocupaționale.

Astfel, au fost luate în analiză două perioade – pe de o parte orizontul de timp 2003-2007 (pentru care există date statistice oficiale anuale) și care a fost marcat de o creștere economică susținută, iar pe de altă parte perioada recentă (ianuarie-martie 2009), confruntată cu condiții economice și financiare noi, severe, care au determinat o contracție a tuturor domeniilor de activitate.

Sursa – Statistică teritorială 2009, Institutul Național de Statistică

Pentru prima perioadă menționată anterior, se constată o reducere anuală constantă a ratei șomajului, acesta coborând la 5.6% la nivelul anului 2007.

Pe lângă factorul menționat (creșterea economică), la reducerea șomajului a contribuit și emigrarea pe alocuri masivă, predominant din arealele rurale, orașele mici și cele mono-industriale a personalului calificat

către alte State Membre, ceea ce a determinat în final o reducere a presiunii pe piața muncii.

Cea de-a doua perioadă (analizată prin comparații la nivel lunar), reflectă intrarea economiei în procesul de recesiune, ca urmare a efectelor crizei financiare (lipsa de lichidități cu implicații asupra regimului creditării) și economice (scăderea dramatică a cererii de consum și investiții pe piața internă cât și cea externă). Astfel în județul Iași, rata șomajului a ajuns la nivelul lunii martie 2009 la 6.2%.

Sursa – Buletine statistice lunare ale județului Iași, Institutul Național de Statistică

Rata șomajului înregistrat în luna ianuarie a fost de 8,1%, față de 7,8% în luna decembrie 2009. Numărul total al șomerilor înregistrați în evidențele agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă a fost de 740.982 de persoane, din care 306.977. femei. În următoarele județe rata șomajului a fost sub procentul înregistrat la nivel național: București (2,4%), Ilfov (2,6%), Timiș (4,4%), Bihor (6,2%), Cluj (6,5%), Constanța și Maramureș (câte 6,7%), Arad și Satu-Mare (7,0%), **Iași (7,4%)**, Giurgiu (7,5%), Botoșani și Vrancea (7,7%).

1. *Sursa – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de muncă*

2.8. Resurse umane. Educație și formare profesională

Populația școlară prezintă interes pentru analiza realizată în cadrul proiectului, întrucât reflectă potențialul uman viitor, parte din acesta urmând să contribuie la dezvoltarea antreprenoriatului în mediul rural a întreprinderilor agricole și a celor non-agricole. În medie, 70% din persoanele ocupate în mediul rural lucrează în sectorul agricol și realizează în principal activități agricole primare.

Infrastructura actuală de învățământ este destul de restrictivă privind accesul unei bune părți a populației școlare la serviciile de învățământ de nivel mediu, motiv pentru care tranziția de la învățământul gimnazial, pentru care există o infrastructură relativ densă în mediul rural, la învățământul secundar, reprezintă un punct critic. Ratele de tranziție între cele două paliere este cu mai redusă în localitățile rurale mai îndepărtate de localitățile unde există licee sau școli profesionale.

În mod firesc, distribuția în profil teritorial a unităților de învățământ de nivel mediu conduce la un nivel modest de instruire a resurselor umane din rural, scăzând sensibil șansele acestui capital uman important de a accede pe piața locurilor de muncă.

Un alt factor care contribuie la diminuarea nivelului global de instruire a resurselor umane din județ este „migrația de materie cenușie” în afara granițelor țării, dar și spre alte orașe mai atractive din punct de vedere economic. Acest fenomen este unul actual, afectând mai ales segmentul mai bine pregătit profesional și mai dinamic al resurselor umane din județ.

Pe de altă parte, un proces similar poate fi considerat și cel care a însoțit exodul din perioada industrializării, care a afectat inclusiv județul Iași, și care a antrenat tot indivizii tineri și calificați la un nivel mediu sau superior predilect pentru sectorul industrial.

Populația angrenată în procesul de școlarizare în anul școlar 2007-2008.

Județ/ Regiune NE	Învățământ								
	Total	Preșcolă r	Primar	Gimnazial	special (cl. I-VIII)	Liceal	Profesion al	Post liceal	Superio r
Iași	212595	28714	38892	39760	775	27941	10494	3144	52875
Regiune Nord- Est	747608	127213	173564	181969	2942	127707	43989	6706	83518

Sursa: Anuarul Statistic al României 2008, INS

În județul Iași există 77 de unități școlare de învățământ profesional și tehnic ce califică anual cca. 19399 elevi, în următoarele domenii: agricultură, construcții, mecanică și electromecanică, industria textilă, turism-alimentație publică, transport feroviar, chimie industrială.

În județul Iași există 8 unități IPT (învățământ profesional și tehnic), autorizate de către CNFPA (Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților), care au derulat la nivelul anului 2007 23 programe (cursuri) autorizate de formare profesională. Numărul de persoane instruite este relativ mic, de 244 de persoane fapt ce denotă o mobilitate mică a persoanelor și un nivel scăzut de reconversie profesională.

Formarea adulților în școli IPT, 2007

Unitatea teritorială	Nr. școli IPT autorizate CNFPA	Școli IPT autorizate CNFPA din total școli IPT	Nr. programe (cursuri) autorizate derulate în 2007	Nr. beneficiari în 2007
Iași	8	10.39	23	244
Regiunea Ne	30	10.31	98	2059

Sursa: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic Nord-Est 2009-2013, DJS Iași, www.iasi.insse.ro

Informații privind formarea profesională a adulților deținem doar în ceea ce privește învățământul profesional și tehnic, datele fiind preluate din Planul regional de acțiune pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic 2006-2013.

Studiul arată că mai puțin de 25% dintre unitățile de învățământ profesional și tehnic de nivel 3 (SAM, grupuri școlare, colegii tehnice) din județul Iași, sunt acreditate pentru formarea adulților, fiind concentrate, cu o singură excepție, în municipiul reședință de județ.

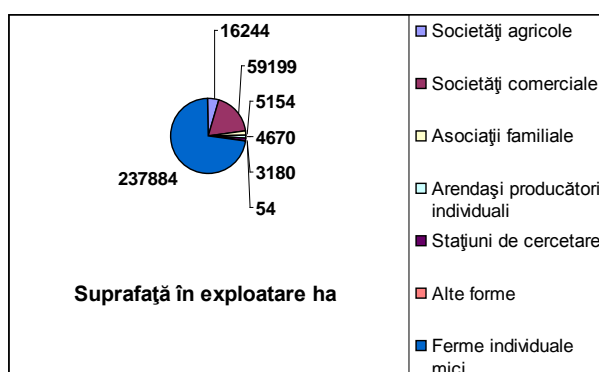
Unitatea de învățământ	Domenii de calificare
Colegiul Tehnic "Gh.Asachi" Iași	Dulgher, tâmplar, parchetar
	Zidar, pietrar, tencuitor
Grup Școlar "C. Brâncuși" Iași	Tâmplar universal
Grup Școlar "Virgil Madgearu" Iași	PHARE - dezvoltare resurse umane, servicii
Grup Școlar "Ion Holban" Iași	EUROMES - frizer, coafor, manichiurist, pedichiurist
	EUROMES – bucătar
	EUROMES - croitor îmbrăcăminte după comandă
Grup Școlar "I.C. Ștefănescu" Iași	Confecționar
Grup Școlar "H.Vasiliu" Podu Iloaiei	

Sursa: Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic 2006-2013

Nivelul de instruire a populației (în particular a forței de muncă) rămâne sensibil inferior mediei europene, motiv pentru care se impun ca priorități, formarea și instruirea continuă a forței de muncă adulte, iar pe de altă parte corelarea mai bună a ofertei educaționale (și deci a calificării forței de muncă) cu cererea specifică pe piața forței de muncă.

2.9. Populația ocupată în agricultură

Principala dificultate vine din dimensiunile segmentului de agricultură țărănească asupra căruia trebuie acționat. O tipologie a celor 148.659 de exploatații individuale, care exploatează 237.884 ha, arată că gospodăriile țărănești, dețin cea mai mare parte a terenului agricol, dar mărimea fermei este foarte mică, însemnând 1,6 ha / suprafață medie pe fermă.

Specificul gospodăriei țărănești este dat în principal de integrarea incompletă pe piețe, piețe care la rândul lor sunt imperfecte. Pentru gospodăriile țărănești, dezvoltarea micilor afaceri nu este esențială câtă vreme autoconsumul este preponderent, piețele de capital și a pământului sunt fragmentate sau inexistente, piața informațiilor și cunoștințelor le oferă un acces limitat la tehnologii și

informații de piață, iar piața muncii le limitează utilizarea forței de muncă proprii. O abordare cu șanse de succes a transformării țăranilor în fermieri trebuie să aibă în vedere asocierea acestora în vederea rentabilizării fermelor și practicarea unei agriculturi moderne.

Județul Iași deține o populație ocupată în agricultură de aproximativ 32%, în descreștere anuală.

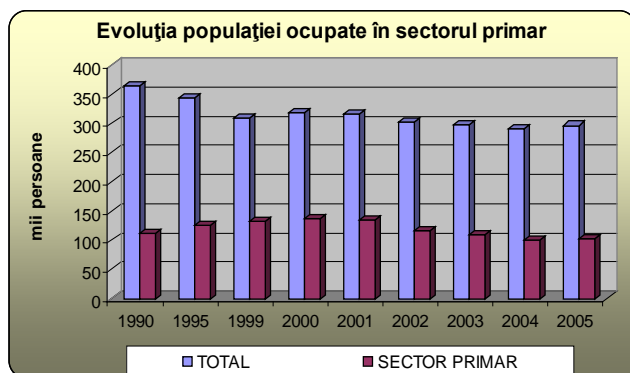
Datorită mutațiilor din economia națională și județeană, populația ocupată în sectorul primar (agricultură, silvicultură, piscicultură) din județul Iași a înregistrat în ultimii ani o tendință descrescătoare constantă, în favoarea sectoarelor de construcții, comerț și alte servicii.

Populația ocupată în sectorul primar - mii persoane.

Populație	1990	1995	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Total Județ	363,2	342,6	309,7	318	316,2	302,8	298,2	290,5	296,4
Sector primar	110,6	125	133,1	136,8	134,9	115,6	110,2	100,9	102,7
Pondere %	30,45%	36,48%	43%	43%	42,66%	38,17%	36,95%	34,73%	34,64%

Sursa: Anuarul Statistic al județului Iași 2006

Se observă că, după momentul reprezentat de anul 1989, numărul persoanelor ocupate în agricultură în județul Iași înregistrează o creștere continuă până în anul 2000, ca urmare a restructurării sectorului industrial și întoarcerii unei părți a populației urbane în mediul rural. Din anul 2000 însă, se înregistrează o involuție a numărului persoanelor ocupate în agricultură.

Procentul rămâne destul de ridicat, în condițiile în care contribuția agriculturii la PIB este mică, situându-se în anul 2002, la o valoare de 15,9%. Cauza o reprezintă procentul mare de gospodării care produc doar pentru consumul propriu și nu „intră” în zona agriculturii fiscalizate. Prin urmare, domină o agricultură de subzistență, cu

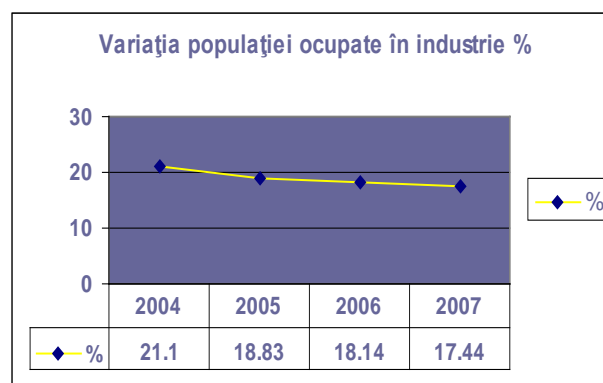
un indice redus al productivității muncii.

Concluzia este că zona rurală cunoaște o reducere anuală a populației ocupate în agricultură.

2.10. Populația ocupată în industrie

Analizând populația ocupată în industrie, în perioada pentru care sunt prezentate datele statistice (2004-2007), se constată o reducere anuală ușoară a acesteia în județ, ceea ce denotă un transfer către zona serviciilor.

Sursa – Statistică teritorială 2009, Institutul Național de Statistică

CAPITOLUL 3. INFRASTRUCTURA

Infrastructura este suma elementelor bazei tehnico-materiale cu ajutorul căreia între comunitățile componente, se desfășoară toate fluxurile și transferurile de resurse materiale, umane, servicii și informații în timp util. Aceste elemente sunt descrise de următoarele componente:

- transportul pe drumuri și căi ferate și alte categorii (aeriane, navale etc.);
- servicii de telecomunicații, televiziune radio etc.;
- utilitățile și structura locativă;
- infrastructura socială.

3.1. Infrastructura rutieră

Județul Iași este străbătut de o fracțiune de coridor rutier european, Roman -Tg. Frumos cu ramificație către Botoșani (E58) și Iași (E 583).

Analizând situația drumurilor publice din județ, se constată, din punct de vedere cantitativ, județul Iași deține o densitate relativ mare de drumuri, de aproximativ 43 km/100 km².

Județul Iași are un grad bun de acoperire a județului cu infrastructură de tip rutier ce asigură accesibilitatea necesară, însă cu un grad insuficient de modernizare, în special la nivelul drumurilor județene și comunale, situație ce determină timpi de deplasare crescuți către acestea.

Extinzând analiza spre partea calitativă, se observă că ponderea drumurilor publice modernizate este în județul Iași de cca. 17%.

Drumurile publice pe județe, la 31.12.2007, km.

	Drumuri publice	Din care:	Din total drumuri publice:			Densitatea pe 100 kmp	
		modernizate	Drumuri Naționale	Din care: modernizate	Drumuri județene și comunale		Din care: modernizate
Iași	2390	401	345	317	2045	84	43.6
Regiunea Nord-Est	13524	3527	2674	2428	10850	1099	36.7

Sursa: Anuarul Statistic al României 2008, Institutul Național de Statistică

3.2. Infrastructura feroviară

Rețeaua de căi ferate se prezintă la un nivel comparabil cu media pe țară în ceea ce privește dotarea tehnică și lungimea tronsoanelor, dar condițiile geografice și de amplasament impun unele restricții de circulație.

Județul este traversat de una din cele opt magistrale feroviare care facilitează un acces direct și relativ rapid către Iași.

- București - Iași – Ungheni spre Republica Moldova – magistrala 600.

Din prisma rețelei feroviare ce străbate județul, se observă că județul Iași este bine deservit, cu o densitate de 52,8% rețea /1000km².

Linii de cale ferată în exploatare, pe județ, la 31.12.2007, km.

Județ	Total	Din care: electrificate	Densitatea pe 1000 kmp
Iași	289	137	52.8

Sursa: Anuarul Statistic al României 2008, Institutul Național de Statistică

3.3. Infrastructura aeriană

Aeroportul Iași este primul aeroport din România, fiind înființat în anul 1932. El este situat la 8 km nord de Iași, la o altitudine de 120 m și este destinat traficului aerian intern și parțial extern de pasageri, cu avioane scurt curier.

Transporturile aeriene de care beneficiază județul sunt susținute de o infrastructură, aeroportul Iași operând curse Tarom cu destinația București și curse Carpatair cu escală la Timișoara, având ca destinații Germania (Düsseldorf, Frankfurt, München, Stuttgart), Italia (Milano, Torino, Verona, Veneția, Bologna, Florența, Ancona, Roma, Bari), Grecia (Atena, Salonic), Ucraina (Kiev, Odessa), Ungaria (Budapesta).

De asemenea, Aeroportul Iași are ca partener compania de linie Austrian Airlines, care operează curse directe Iași – Viena.

Platforma de parcare și debarcare – îmbarcare poate primi cel mult 4 aeronave simultan, ceea ce conduce la serioase limitări operaționale, solicitările pentru permisiuni de operare la Iași, îndeosebi în regim neregulat venite din partea altor companii fiind numeroase și cu mult peste capacitatea disponibilă.

De asemenea, urmare a cercetărilor pe cont propriu efectuate de R.A., Aeroportul Iași a identificat și oportunități de deschidere a altor rute, după cum urmează:

- Moscova - 5.000 pasageri / an
- Atena - 5.000 pasageri / an

În același context, studiul apreciază că traficul actual se va dezvolta pe ruta internă Iași – Otopeni de până la 22.000 de pasageri anual, iar traficul extern actual asigurat de compania Carpatair se va dezvolta, conducând la o creștere de până la 15.000 de pasageri anual.

3.4. Infrastructura de utilități

Localitățile din mediul urban dispun de rețea de alimentare cu apă potabilă, care deservește cea mai mare parte a populației. Mai mult, o serie de municipii și orașe au beneficiat de proiecte de reabilitare / modernizare / dezvoltare a rețelei de apă potabilă finanțate din programul de preaderare ISPA (Instrumentul pentru Politici Structurale de Pre-Aderare).

În mediul rural, situația este gravă, întrucât numărul comunelor și satelor ce dispun de rețea de alimentare cu apă potabilă este foarte redus, reprezentând 2-4% din totalul acestora.

Rețeaua de distribuție a apei potabile, pe județ, la 31.12.2007

Județ	Localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă, nr		Lungimea totală simplă a rețelei de distribuție a apei potabile, km
	Total	Din care: municipii și orașe	
Iași	52	5	1244

Sursa: Anuarul Statistic al României 2008, Institutul Național de Statistică

Numărul localităților acoperite de rețea de canalizare este mult mai redus, fiind de aproape un sfert din numărul aceluia care au rețea de apă potabilă. Din nou, situația este bună pentru mediul urban și gravă pentru mediul rural.

Canalizare publică a județului, la 31.12.2007

Județ	Localități cu instalații de canalizare publică, nr		Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare publică, km
	Total	Din care: municipii și orașe	
Iași	14	5	562

Sursa: Anuarul Statistic al României 2008, Institutul Național de Statistică

În municipiul Iași s-a finalizat implementarea proiectului „Îmbunătățirea sistemului de apă potabilă și cel al apelor uzate în scopul conformării cu standardele europene în

domeniul calității apei și protecției mediului în municipiul Iași”, cu un buget total de 51.3 mil. Euro.

În municipiul Pașcani s-a finalizat implementarea proiectului „Modernizarea sistemului de apă potabilă și cel al apelor uzate în orașul Pașcani”, având bugetul total de 16.2 mil. Euro.

Rețeaua de alimentare cu gaz metan acoperă o mică parte din județ, doar municipiile și orașele mari fiind racordate.

Rețeaua gazelor naturale distribuite în județ, la 31.12.2007

Județ	Localități în care se distribuie gaze naturale, nr.		Lungimea totală simplă a conductelor de distribuție a gazelor naturale, km
	Total	Din care: municipii și orașe	
Iași	21	5	751

Sursa: Anuarul Statistic al României 2008, Institutul Național de Statistică

3.5. Spațiile verzi

Suprafața spațiilor verzi per locuitor în zonele urbane din județ este inferioară mediei comunitare (26 mp/loc), având o valoare de 13 mp/loc în Iași.

Privind starea străzilor orășenești, gradul de modernizare este mai mare în Iași, de 60-70%.

Străzile orășenești și spațiile verzi, pe județ, la 31.12.2007

Județ	Lungimea străzilor orășenești, km		Suprafața spațiilor verzi în municipii și orașe, ha
	Total	Din care modernizate:	
Iași	759	454	515

Sursa: Anuarul Statistic al României 2008, Institutul Național de Statistică

3.6. Infrastructura de sănătate

Sistemul de ocrotire a sănătății din regiune, este caracterizat de trecerea dificilă de la centralism, egalitarism și limitarea libertății de opinii la autonomie locală, privatizare și competiție. Astfel, reforma ultimilor ani a încercat să schimbe fundamental sistemul de sănătate cu scopul de a reconstrui unitar cadrul legislativ și organizatoric, de a introduce Asigurările Sociale de Sănătate și de a diversifica mecanismele de generare a resurselor financiare, în același timp cu trecerea centrului de greutate al serviciilor de sănătate către asistența ambulatorie.

S-a urmărit stimularea privatizării sub diverse forme, introducerea competiției între furnizori, dar și descentralizarea sistemului de sănătate, prin creșterea rolului autorităților locale, al asociațiilor profesionale, al instituțiilor finanțatoare, al comunităților etc.

Finanțarea spitalelor se face într-o proporție de peste 90% prin contracte de servicii încheiate între conducerile spitalelor și Casa Județeană de Asigurări de Sănătate. În baza OG 124/1999, s-a realizat până în prezent privatizarea aproape 100% a asistenței medicale primare, în mediul urban și în mediul rural, și într-o proporție de peste 70% a asistenței de specialitate ambulatorii.

De menționat este faptul că această statistică se referă doar la unitățile sanitare în proprietate publică. În prezent, în județul Iași există și unități medicale private, însă numărul acestora este relativ redus (cu excepția farmaciilor și cabinetelor medicale).

CAPITOLUL 4. CADRUL SOCIO-ECONOMIC

În cadrul acestei secțiuni vor fi prezentați și analizați o serie de indicatori economici și sociali, pentru județul Iași.

4.1. Agricultură

Ponderea populației ocupate în agricultură, la nivelul anului 2006, în regiune, era foarte ridicată de 40,74% (superioară celei naționale cu 29,69%). Din total populație ocupată în agricultură la nivel național, 20,19% provine din Regiunea Nord-Est.

4.1.1. Prezentarea activităților agricole

Deși județul Iași deține o mare suprafață de teren agricol, această resursă nu poate fi eficient valorificată, productivitatea fiind scăzută la toate tipurile de culturi, datorită influenței următorilor factori: calitatea terenului (cu o diversitate pronunțată), alternanța categoriilor de sol, fragmentarea acestora, în comparație cu alte unități de suprafață similare din țară; forța de muncă îmbătrânită (mai mult de 28% din populația rurală are peste 60 ani), migrarea tineretului către centrele urbane; gradul mare de sărăcie a proprietarilor care întâmpină mari dificultăți în realizarea culturilor și creșterea animalelor; lipsa capitalului pentru restructurarea și modernizarea agriculturii; instabilitatea și eroziunea solului, numeroasele alunecări de teren.

Sectorul privat în agricultură a luat naștere prin aplicarea Legii fondului funciar. Modul în care aplicarea Legii fondului funciar a fost gândită și pusă în aplicare, întârzierea cu care s-a realizat, au generat o serie de factori perturbatori, respectiv:

- fărâmițarea exploatațiilor agricole;
- necorelarea aplicării Legii fondului funciar cu apariția pieței funciare, aceasta apărând cu întârziere, în anul 1998 (Legea 54/1998 privind circulația juridică a terenurilor);
- lipsa mijloacelor adecvate pentru efectuarea lucrărilor agricole;
- blocarea circuitului terenurilor agricole.

Fondul funciar în județul Iași, după mod de folosință în județul Iași la 31.12.2007, ha.

Specificație	1990	2000	2005	2007
Supr. totală	547558	547558	547558	547558
Supr.agric., din care:	377668	380697	381396	380301
Arabil	254024	248664	253243	255743
Pășuni	81133	85407	88110	85484
Fânețe	19939	20058	19608	22326
Vii	13216	12678	12293	10767
Livezi	9356	9074	8142	5981

Sursa – Statistică teritorială 2009, Institutul Național de Statistică

Structura de organizare a producției agricole a județului Iași combină exploatații agricole mici fără personalitate juridică, orientate către auto-consum, cu exploatații agricole mari și foarte mari, de tip comercial, rezultate pe baza arendeii sau concesiunii terenului. Culturile care ocupă cea mai mare suprafață din terenul arabil sunt culturile de porumb, grâu și secară și de floarea soarelui. Structura culturilor agricole din județ a suferit aceste modificări atât din cauza schimbării formei de proprietate de la începutul anilor '90, cât și din cauza sărăciei populației care folosește porumbul în cantități mari, nemăcinat, ca furaj pentru animale și ajunge să fie de multe ori în surplus. În plus, fermierii nici nu au șanse mari să opteze pentru o cultură mai profitabilă cum ar fi sfecla de zahar, datorită cotelor impuse de Uniunea Europeană.

În anul 1990, în județul Iași se cultivau aproape 82.000 de ha de porumb, iar în 2005, 111.000 de ha. Conform Direcției de Agricultură și Dezvoltare Rurală Iași (DADR), această cultură se află, alături de grâu, printre cele mai puțin productive, cu o rată a profitului de doar 1% chiar în anii cu precipitații. O evoluție pozitivă ascendentă a structurii suprafețelor cultivate, se remarcă în perioada 1990 – 2005 la următoarele culturi: de la 3% la 16% la plante uleioase de la 1% la 12% la floarea soarelui și de la 2,5 la 4,9 % la legume.

Suprafețele cultivate, cu principalele culturi, 2007, ha în județul Iași.

Specificație	1990	1995	2000	2005	2007
Suprafețe cultivate total	254821	250076	248021	238669	242905
Cereale pentru boabe, din care:	160959	175470	168192	160055	152620
-Grâu și secară	63949	64047	35195	39129	42194
-Orz și orzoaică	13503	8743	6618	4685	5380
-Porumb boabe	81928	97409	119753	111294	99382
Plante uleioase, din care:	6679	7084	18717	37837	45207
-Floarea soarelui	3728	5880	15394	29210	28243
Sfeclă de zahăr	6470	7528	4123	1661	2910
Cartofi	9871	7418	9640	9031	9908
Legume	6528	8259	12541	11773	12253

Sursa – Statistică teritorială 2009, Institutul Național de Statistică

Conform DADR, culturile care s-ar putea dovedi profitabile pentru fermierii ieșeni ar fi cele de rapiță, aceasta putând fi utilizată în producția de biodiesel.

Din punct de vedere cantitativ, situația este prezentată mai jos, cu mențiunea că evoluția producțiilor la hectar este similară evoluției producțiilor anuale, fiind evidentă scăderea masivă a producțiilor medii la hectar la nivelul anului 2007, din cauza secetei. Acest factor se corelează cu capacitatea redusă a producătorilor agricoli de a interveni pentru a diminua impactul negativ al factorilor climatici, datorită lipsei și insuficienței dotărilor pentru agricultură: sisteme de irigații, lucrări antierozionale, îndiguiri, etc.

Producția agricolă vegetală în județul Iași, la principalele culturi, tone

Specificație	1990	1995	2000	2005	2007
Cereale pentru boabe, din care:	431087	553125	344163	502341	136319
-Grâu și secară	183915	205910	69150	120573	54216
- Orz și orzoaică	41237	30838	12902	9886	4934
- Porumb boabe	203974	305572	254439	362970	73321
Floarea soarelui	4724	22781	18823	39705	17525
Sfeclă de zahăr	139468	84435	56516	40010	64930
Cartofi	120299	82458	101585	107715	49809
Struguri	58434	77281	68794	40893	26740
Fructe	55457	47183	47697	85972	26912
Legume					117544

Sursa – Statistică teritorială 2009, Direcția județeană de Statistică Iași

În ceea ce privește consumul populației de produse de origine vegetală, acesta este satisfăcut din producția proprie pentru o serie de produse (porumb, cartofi și leguminoase boabe,). Există în continuare probleme legate de aprovizionarea industriilor prelucrătoare cu materii prime agricole vegetale. Unele din aceste produse trebuie aduse și din alte zone (în cazul grâului), în condițiile cultivării unor suprafețe mai mici sau pentru că rezultatele sunt compromise de factorii climatici.

4.1.2. Producția medie la hectar obținută la principalele culturi

Putem realiza o serie de aprecieri sub aspectul productivității la hectar: fluctuația producțiilor pentru diferitele plante de cultură este determinată, pe de o parte, de fluctuațiile suprafețelor cultivate, iar pe de altă parte de condițiile pedoclimatice ale anilor respectivi. Pentru toate culturile se constată o scădere dramatică a productivității în anul 2007, din cauza secetei.

Pentru ceilalți ani concluzionăm că productivitățile la ha sunt mici datorită fărâmițării terenurilor și practicării unei agriculturi de semisubzistență pe cca 60% din terenul arabil.

Producția medie la ha la principalele culturi agricole, în județul Iași, Kg/ha.

Specificație	2005		2006		2007	
	Total	Din care proprietate majoritar privată	Total	Din care proprietate majoritar privată	Total	Din care proprietate majoritar privată
Grâu și secară	3081	3081	2694	2689	1286	1286
Orz și orzoaică	2110	2108	2181	2181	917	917
Ovăz	1760	1751	1857	1854	674	673
Porumb boabe	3261	3263	3322	3321	738	737
Mazăre boabe	1793	1809	2037	2037	1057	1057
Fasole boabe	1089	1097	1191	1191	676	676
Floarea soarelui	1359	1361	1737	1744	621	613
Soia boabe	1925	1943	2075	2061	427	421
Sfeclă de zahar	24088	24088	31087	31089	22313	22313
Cartofi	11795	11866	14591	14592	4776	4772
Cartofi de toamnă	12109	12195	14560	14561	4890	4889
Tomate	18023	18419	14364	14355	13855	13856
Ceapă uscată	13488	13581	10037	10041	7189	7192
Varză	22372	22497	30103	30128	17618	17618
Pepeni verzi și galbeni	18855	18855	24080	24073	8370	8371
Lucernă	19440	19432	15911	15820	10824	10794
Trifoi	17074	17074	17460	17473	8901	8901

Sursa – Statistică teritorială 2009, Direcția județeană de Statistică Iași

Suprafața ocupată cu plantații viticole nu prezintă variații deosebit de mari pe parcursul intervalului studiat, cu excepția reducerii semnificative la nivelul anului 2005, când se constată diminuări substanțiale la suprafețele ocupate cu vii pe rod, în scădere cu 17% față de anul anterior. Au fost defrișate suprafețe de teren cultivate cu viță de vie care depășea perioada optimă de valorificare a producției. Golul de producție înregistrat se datorează faptului că suprafața defrișată este mai mare decât suprafața plantată. Modificările în structura de proprietate, au determinat ca la nivelul anului 2006, 82% din suprafața viilor pe rod să aparțină sectorului privat. În realitate însă, reducerea suprafeței ocupate de vii este mult mai mare, deoarece nu toți cei care au defrișat viile în scopul obținerii de terenuri pentru construcții au declarat modificarea categoriei de folosință.

Suprafața ocupată cu plantații viticole – ha.

Specificație	1990	1995	2000	2005	2007
Vii pe rod-total	11655	11410	10780	9699	9428
Vii altoite pe rod	8038	7509	6528	5828	5538
Vii hibride pe rod	3617	3901	4252	3871	3890

Sursa: Anuarul Statistic al județului Iași 2008

Se observă că, pe ansamblu, suprafața totală a viilor pe rod în județul Iași s-a redus după 1990, involuția continuând până în anul 2000. Din anul 2001 se remarcă o ușoară tendință pozitivă ce durează până în anul 2004. În 2005 însă, suprafața viilor pe rod se reduce brusc, ajungând la o valoare mai redusă chiar decât în anul 1990. Această reducere generală a suprafeței viilor pe rod se datorează atât dificultăților financiare întâmpinate de producătorii agricoli din acest domeniu cât, mai ales, defrișărilor masive ale plantațiilor viticole și ocupării terenului rezultat cu construcții (modificarea categoriei de folosință).

Consecința logică a scăderii suprafețelor ocupate de viile pe rod o reprezintă reducerea producției viilor pe rod.

Producția viilor pe rod – tone.

Specificație	1990	1995	2000	2005	2007
Vii pe rod	58434	77281	68794	40893	26740
Vii altoite pe rod	47949	57365	47591	23763	25145
Vii hibride pe rod	10485	19916	21203	15551	1595

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Iași

Deși suprafața viilor pe rod se reduce continuu din 1990 până în 2000, producția înregistrează o evoluție foarte discontinuă, cu o creștere bruscă în anul 1995, urmată de o scădere semnificativă în anul 2005. Cea mai importantă reducere a producției se înregistrează în anul 2007, când din cauza factorilor climatici nefavorabili, producția atinge cea mai redusă valoare de pe parcursul întregului interval studiat.

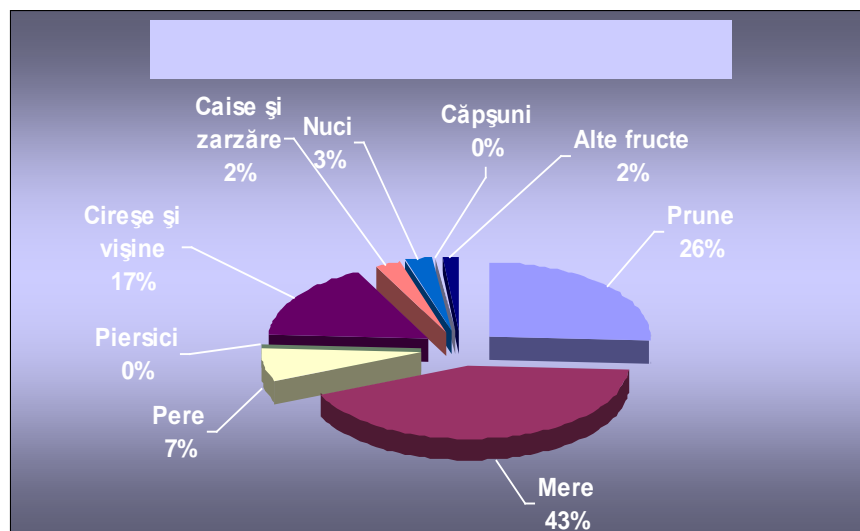
Referitor la ramurile prelucrătoare ale materiei prime furnizate de viticultură, trebuie menționat faptul că în județul Iași există 3 mari centre viti – vinicole cu denumire de origine controlată: Cotnari, Bohotin și Iași.

Nevoile de consum, atât la strugurii de masă, cât și la fructe, sunt acoperite din producția județului. Producția de fructe provine, aproape în totalitate, din sectorul privat.

Producția de fructe a județului Iași în intervalul 1990 – 2007 - în tone.

Specificație	1990	1995	2000	2005	2007
Total	55457	47183	47697	85972	26912
Prune	14693	11962	11767	22404	3492
Mere	29226	22582	17954	36696	11920
Pere	3411	3155	4031	5988	1760
Piersici				81	2
Cireșe și vișine	5254	6716	10327	14635	7136
Caise și zarzăre	730	686	932	2002	1114
Nuci	812	723	1654	2555	992
Căpșuni				70	107
Alte fructe	1331	1359	1032	1662	382

Sursa: Anuarul Statistic al județului Iași 2003 și Anuarul Statistic al județului Iași 2007

Deși pe ansamblu producția de fructe înregistrează numeroase fluctuații, cu creșteri și descreșteri variind în limite destul de mari, evoluția generală este ascendentă, cu o creștere destul de mare a cantității de fructe la nivelul anului 2005, față de producția din anul 1990.

În ceea ce privește structura producției de

fructe la nivel de județ merele, prunele și cireșele dețin primele 3 locuri.

4.2. Zootehnia

Din analiza datelor prezentate în tabelul următor, se observă o scădere constantă a numărului capetelor de bovine și o creștere însemnată a numărului de porcine, începând cu anul 2005. Referitor la efectivele de caprine putem spune că și numărul acestora este în creștere.

Analizele evidențiază că peste 90% din numărul de animale se află în posesia producătorilor privați. La specia păsări, se constată o creștere reală în perioada 2000-2007.

Se remarcă faptul că numărul ovinelor a scăzut considerabil pe parcursul întregului interval studiat. Scăderea numărului de ovine se datorează prețurilor foarte mici oferite pentru lână, dar și secetelor care au redus rezervele de hrană din pășuni și fânețe. Față de anul 1990, numărul ovinelor s-a redus cu 41 % în 2007.

Efectivele de animale și păsări, la sfârșitul anului 2009, - capete

Specia	u.m.	1990	1995	2000	2005	2007
Bovine	Capete	192700	126900	114453	107337	105151
Porcine	Capete	349900	284800	111532	180560	188715
Ovine	Capete	543200	433700	364751	259880	319973
Caprine	capete	6221		6125	11629	12293
Păsări	Mii capete				2782	2390
Familii de albine	Mii	28,9	21,8	20,2	31,8	

Surse – Statistică teritorială 2009, Direcția județeană de Statistică Iași, DADR Iași

Pe ansamblu județului Iași se înregistrează o redresare a sectorului zootehnic în special în rândul marilor producători particulari.

4.3. Valoarea serviciilor practicate pentru agricultură

Conform sursei MADR - Programul național de dezvoltare rurală 2007-2013, populația rurală la nivelul României, ocupată în activități non-agricole este de cca 31,7%. Din totalul întreprinderilor mici și mijlocii, care-și desfășoară activitatea în rural, 56% activează în comerț iar 3,5% în sfera serviciilor.

Ponderea serviciilor în total agricultură, reprezintă un procent infim, care variază între 1 și 2 %. Acest lucru denotă pe de o parte faptul că:

- acest sector este aproape inexistent;

- firmele nu externalizează în general activitățile de servicii sau nu apelează la servicii profesionale;
- Sectorul are un potențial de dezvoltare foarte mare.

Producția agricolă de bunuri și servicii agricole mii lei (RON) prețuri curente

Anii	Total	Vegetală	Animală	Servicii agricole	% servicii
2001	961052	627526	323834	9692	1,0
2002	1165237	736061	419096	10080	0,86
2003	1226605	762268	456680	7657	0,62
2004	1636338	1074496	554300	7542	0,46
2005	1618430	1005521	601129	11780	0,72
2006	1778190	1150788	609374	18029	1,01
2007	1268150	693856	548615	25679	2,02

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Iași

Nu există date cu privire la ponderea populației ocupate cu servicii în agricultură, pentru a se putea determina o productivitate. Pentru comparație, în ce privește ponderea serviciilor în valoarea adăugată brută, datele statistice pentru anul 2005, disponibile la un nivel ridicat de agregare, conform statisticilor Băncii Centrale Europene, arată o continuare a creșterii ponderii serviciilor, până la peste 79% din valoarea adăugată nominală în Statele Unite și până la o pondere de puțin peste 71% în zona euro.

4.3.1. Servicii de mecanizare /Parcul de tractoare și mașini agricole

Parcul de tractoare și mașini agricole în anul 2007, se prezenta în județul Iași astfel: 3241 tractoare agricole; 2639 pluguri pentru tractoare; 1297 semănători mecanice, 432 combine pentru recoltat păioase.

Rezultă o suprafață arabilă ce revine pe un tractor fizic de 78,4 ha, în timp ce în Germania sunt 9 ha la un tractor, în Belgia 7 ha/tractor, iar în Austria 4 ha/tractor. În ultimii trei ani, parcul de tractoare și mașini agricole a rămas aproximativ același ca număr de bucăți. Nivelul de dotare mecanică existent în prezent nu este în măsură să asigure efectuarea lucrărilor mecanice în perioadele optime prevăzute de tehnologiile de cultură, fapt ce determină pierderi mari de recoltă.

Datorită situației financiare precare a majorității agricultorilor, a gradului mic de asociere și a neadaptării structurii ofertei de mașini agricole la mărimea exploatațiilor agricole, agricultura întâmpină dificultăți în creșterea gradului de mecanizare a proceselor tehnologice.

Parcul de tractoare și principalele mașini agricole din agricultură, în județul Iași, la 31 decembrie, număr

Specificație	1990	2000	2005	2007
Tractoare agricole fizice	2760	3374	3201	3241
Pluguri pentru tractor	1291	265	2608	2639
Semănători mecanice	875	1313	1281	1297
Combine autopropulsate pentru recoltat: cereale păioase + porumb + furaje	1029	515	433	432

Sursa – Statistică teritorială 2009, Direcția județeană de Statistică Iași

- 1) Aferent unităților care au agricultura ca activitate principală (inclusiv exploatațiile agricole individuale)

4.4. Silvicultura

Direcția Silvică Iași administrează o suprafață de fond forestier de 75.683 ha din care 73.504 ha pe raza județului Iași și 2179 ha pe raza județului Vaslui. Obiectivul principal îl reprezintă gospodărirea durabilă și unitară în conformitate cu prevederile amenajamentelor silvice și a normelor de regim silvic.

Principalele specii și grupe de specii ce intră în compoziția fondului forestier național administrat de Direcția Silvică Iași sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Fondul forestier grupat după suprafață pe unități administrativ teritoriale

Suprafață (ha)	Denumire teritoriu administrativ
1.000 – 1.500	Brăești, Ciortești, Ciurea, Dagâța, Dumești, Lungani, Moțca, Oțeleni, Răducăneni, Trifești, Victoria, mun. Iași
1.500 – 2.500	Bârnova, Costuleni, Cotnari, Cristești, Grajduri, Horlești, Popești, Todirești, Țibana
Peste 2.500	Deleni, Dobrovăț, Dolhești, Mădârjac, Mironeasa, Mogoșești Iași, Schitu Duca, Sinești, Sirețel, Tătăruși, Țibănești, Voinești

Sursa: Direcția Silvică Iași, Date prelucrate din fișele localităților

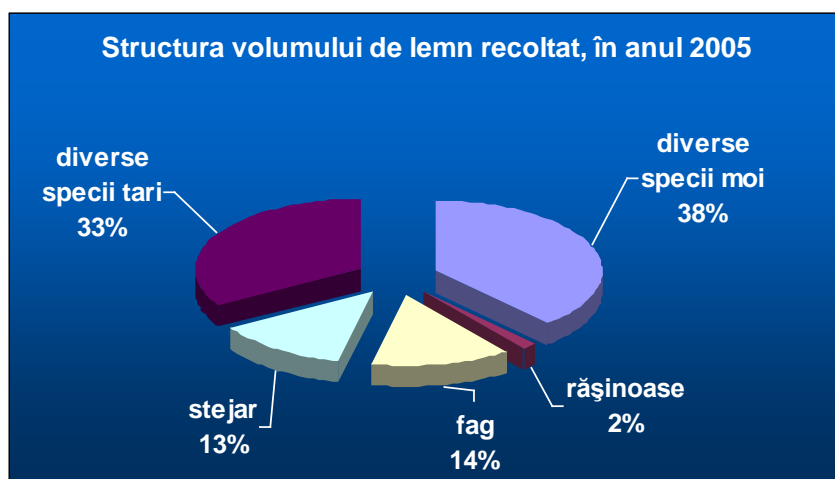
În județ există însă și zone cu deficit de vegetație forestieră, pe arealele respective fiind necesare lucrări de împădurire și reîmpădurire.

Datorită numărului mare de proprietari, deținători de suprafețe mici cu pădure și gradului redus de asociere al acestora, suprafața medie de exploatare este redusă (cca. 1-2 ha). Județul Iași produce o cantitate mică de masă lemnoasă, care se situează la nivelul de 5-6% din total regiunea de Nord - Est.

Masa lemnoasă pusă în circuitul economic în anul 2006 (mii / mc).

Unități teritoriale	Total	Din care				
		Rășinoase	Fag	Stejar	Diverse specii tari	Diverse specii moi
România	15.684,0	5.765,0	4.997,2	1.632,2	1.914,6	1.375,0
Regiunea de N-E	4.039,1	2.115,5	1.055,9	121,8	405,2	340,7
Iași	231,6	5,3	33,0	23,8	79,1	90,4

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2007

Sursa: Anuarul Statistic al județului Iași 2007

4.5. Piscicultura

Deși piscicultura are o pondere destul de mică în ansamblul activităților economice ale sectorului primar din județul Iași, aceasta trebuie reconsiderată atunci când este privită în contextul activităților locale. Conform datelor statistice, în județul Iași există 13.080 ha ape și bălți, ceea ce reprezintă 2,4% din total suprafață.

Acumulările sunt deținute de diverși proprietari, ele fiind formate din bălți, heleștee, iazuri și lacuri de acumulare.

În județul Iași, numărul exploatațiilor piscicole este mai mic decât cel înregistrat în anul 1989, ajungând, în 2006, la 27, iar crescătoriile sunt în număr de 12. Șalău, știucă,

somn, caras, crap românesc sunt doar unele dintre speciile de pești care se regăsesc în exploatațile piscicole din județul Iași.

Marile amenajări piscicole sunt: Complexul piscicol Vlădeni pe râul Jijia, Amenajarea piscicolă Vlădeni 2 pe râul Miletin, lazul piscicol Osoi pe râul Prut. În afara acestor complexe piscicole, în județ mai există alte 14 lacuri cu rol multiplu care sunt folosite și pentru piscicultură:

Nr. crt.	Acumularea	Curs de apă	Folosința
1.	Pârcovaci	Bahlui	Alimentare cu apă, irigații, piscicultură
2.	Tansa	Bahlui	Alimentare cu apă, irigații, piscicultură
3.	Plopi	Gurguiata	Irigații, piscicultură
4.	Podu Iloaiei	Bahlueț	Irigații, piscicultură
5.	Sârca	Valea Oii	Irigații, piscicultură
6.	Cucuteni	Voinești	Irigații, piscicultură
7.	Ciurbești	Locii	Irigații, piscicultură
8.	lezăreni	Cornet	Piscicultură
9.	Aroneanu	Ciric	Piscicultură
10.	Ciric III (Veneția)	Ciric	Piscicultură
11.	Chirița	Chirița	Alimentare cu apă
12.	Rediu	Fundu Văii	Irigații, piscicultură
13.	Hălțeni	Miletin	Alimentare cu apă, irigații, piscicultură
14.	Tungujei	Sacovăț	Alimentare cu apă, piscicultură

Sursa: Planul Regional de gestionare a deșeurilor. Regiunea 1 Nord – Est, anul 2006

Principala problemă cu care se confruntă piscicultura județului Iași este tendința de reducere a fondului piscicol prin secarea amenajărilor, fără o preocupare deosebită de întreținere a lucrărilor hidrotehnice.

În județul Iași, în anul 2006 existau 11 bazine piscicole naturale aflate sub contract de exploatare a resurselor acvatice vii pe râul Prut, râul Siret, râul Moldova, râul Jijia, râul Miletin, lacul Rătărie, acumularea Salcia, acumularea Aroneanu, acumularea Ciric I și Ciric III, acumularea Hălțeni și acumularea lezăreni.

Tot la nivelul anului 2006, există două bazine naturale libere de contract: acumularea Tungujei și acumularea Cucuteni.

Există de asemenea trei beneficiari de autorizații de pescuit sportiv în județ, la nivelul anilor 2005 și 2006: A.J.V.P.S. (...) Iași, Asociația pescarilor sportivi „Trei Pescari” Iași și Asociația pescarilor sportivi „Prietenii Pescari” Iași. Populația de pescari comerciali din județul Iași număra la nivelul anului 2006 un număr de 215 de permise de pescuit comercial.

Pentru 2006, la nivelul județului Iași s-au făcut următoarele propuneri:

- Puncte de descărcare: Prisecani, Grozești, Măcărești, Țuțora, Bivolari;
- Centre de primă vânzare: Prisecani, Țuțora, Bivolari.

Sursă: Compania Națională de Administrare a Fondului Piscicol, Filiala Iași

4.6. Industria alimentară

Topul Firmelor, publicație întocmită anual, la nivel județean, de către Camera de Comerț și Industrie, prezintă în baza indicatorilor economici-financiari, întreprinderile de succes. Firmele cu cele mai bune situații financiare activează în următoarele sectoare:

- industria de construcții de mașini, utilaje și echipamente;
- industria alimentară;
- industria de prelucrare a lemnului și producția de mobilier;
- industria ușoară (tricotaje, confecții, încălțăminte);
- industria farmaceutică.

Industria alimentară, a băuturilor și a tutunului

Această ramură a cunoscut o dezvoltare semnificativă după 1990. După binecunoscuta penurie de alimente ce a caracterizat perioada regimului comunist, cererea pentru produsele alimentare a crescut semnificativ, deși s-a manifestat pe fondul unei sărăcirii a populației și puterii reduse de cumpărare a acesteia. Pe ansamblu, producția industriei alimentare a crescut semnificativ, cu un procent de 48,97% în intervalul 2000 – 2005.

Producția industrială alimentară - milioane lei prețuri curente.

Activitatea (diviziuni CAEN)	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Alimentară și băuturi	317,4	391	488,8	550,5	612,4	621,9

Sursa: Anuarul Statistic al județului Iași 2006

Industria alimentară și a băuturilor este un sector dependent în mare măsură de sectorul agricol. Este cunoscut faptul că, după Revoluție, producția agricolă a județului a înregistrat o scădere continuă, datorită desființării complexelor agricole de stat pentru creșterea animalelor și a C.A.P. – urilor, precum și datorită practicării unei agriculturi de subsistență în gospodăriile populației.

Majoritatea materiilor prime utilizate în industria alimentară sunt perisabile. Prin urmare, proximitatea este esențială în obținerea unor produse alimentare de calitate. În afara materiei prime este însă necesară și existența unei infrastructuri adecvate.

Din punct de vedere cantitativ, situația la principalele alimente fabricate în județ se prezintă în felul următor:

Denumirea produsului	UM	Realizări			în %	în %
		2004	2005	2006	2005/2004	2006/2005
-carne de porcine	tone	4721	3350	3795	71,0	113,3
-preparate din carne	tone	7875	9840	11636	125,0	118,3
-uleiuri comestibile	tone	61921	60143	47998	97,1	79,8
-vin pentru consum	mii hl	147,6	114,5	136,9	114,5	119,6
-lapte consum	mii hl	20,2	17,7	18	87,6	100

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Iași 2007

Din compararea datelor aferente față de anul 2005, în 2006, realizările au fost superioare la următoarele produse:

- carne de porcine (115,6%);
- preparate din carne (120,0%), care își continuă creșterea;
- vin pentru consum (118,8%).

La celelalte produse, realizările s-au situat sub nivelul perioadei similare din anul precedent: de exemplu la uleiuri comestibile (80%).

Industria vinului

Industria vinului este o industrie cu o tradiție îndelungată în județul Iași. Centrele viticole din județ sunt Cotnari, Iași, Bohotin (comuna Răducăneni), principalele societăți care activează în acest domeniu fiind S.C. Vinia S.A., S.C. Cotnari S.A. și Agroindustrială Bucium. În aceste podgorii se produc vinuri de calitate D.O.C. - vin cu denumire de origine controlată.

Investițiile străine directe realizate reprezintă un indicator care oferă informații utile, atât sub aspectul gradului de atractivitate a unui areal, cât și al posibilităților ulterioare de dezvoltare. Din păcate, în prezent, nu există date statistice furnizate de Institutul Național de Statistică sub aspectul volumului total de investiții realizat în fiecare județ al regiunii, ci doar la nivel regional.

Există date statistice oficiale la nivel județean, pentru perioada 2007-2009, privind numărul societăților comerciale cu participare străină la capitalul social subscris (înmatriculate).

Înmatriculări de societăți comerciale cu participare străină la capitalul social subscris, pe județe, nr.

Județul	Jan-07	Feb-07	Mar-07	Jan-08	Feb-08	Mar-08	Jan-09	Feb-09	Mar-09
Iași	23	13	28	21	26	26	12	17	25

Sursa – Buletin statistic lunar al județelor, Institutul Național de Statistică

Probleme cheie în industrie.

- nivelul scăzut al investițiilor străine directe;
- concurența acerbă pe piața intracomunitară
- începând cu anul 2008, criza financiară globală, căderea investițiilor

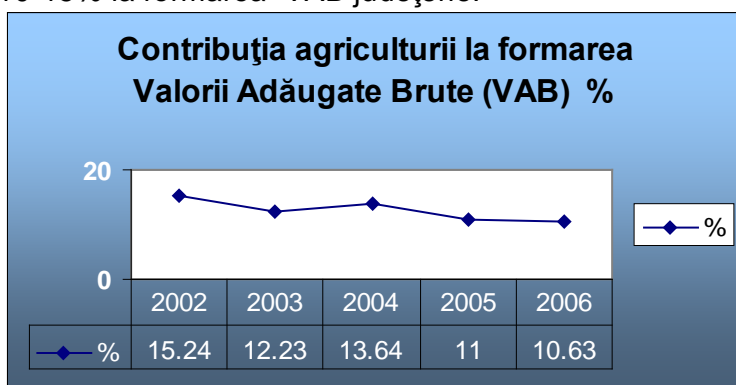
4.7. Contribuția agriculturii la Produsul Intern Brut Regional și Valorii Adăugate Brute (VAB) Județene

Un aspect relevant pentru prezenta analiză este contribuția agriculturii județului, la formarea Valorii Adăugate Brute. În toate regiunile țării, valoarea adăugată brută a sectorului primar (agricultură plus silvicultură și piscicultură) este inferioară celei din sectorul secundar (industrie plus construcții). Valorile VAB în sectorul primar reflectă nivelul foarte scăzut de productivitate a muncii agricole, datorat slabei înzestrări tehnice, a fărâmițării suprafețelor agricole, a managementului inexistent în exploatațile private.

VAB mii lei prețuri curente	2002	2003	2004	2005	2006
	639.1	668.6	887.0	839.8	936.6

Sursa – Conturi naționale regionale 2002-2006, Institutul Național de Statistică

Analizând contribuția agriculturii la formarea Valorii Adăugate Brute (VAB) la nivel județean, pentru intervalul 2002-2006, se constată că agricultura contribuie cu ponderi între 10-15% la formarea VAB județene.

2002-2006, Institutul Național de Statistică

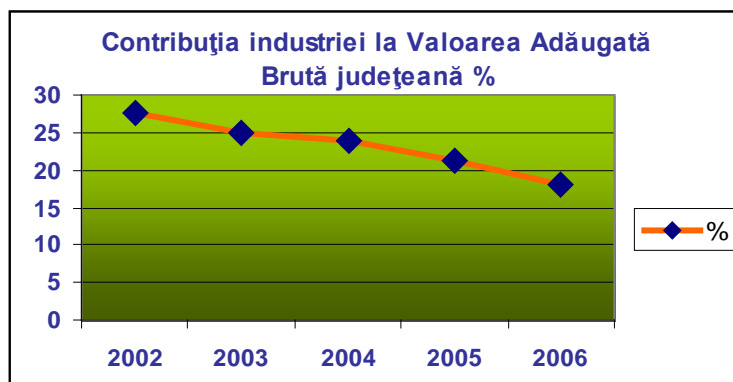
Considerarea generală, pentru perioada analizată 2002-2006, este că agricultura își aduce un aport în procente, din ce în ce mai mic la formarea valorii adăugate brute județene, în timp ce Valoarea Adăugată Brută în sumă absolută, este în creștere. Acest fapt poate constitui un aspect pozitiv.

Sursa – Conturi naționale regionale

Apreciem de asemenea că productivitatea medie individuală din agricultură, deși în ușoară creștere, rămâne foarte scăzută, din cauza practicării unei agriculturi extensive, de subsistență și semisubsistență.

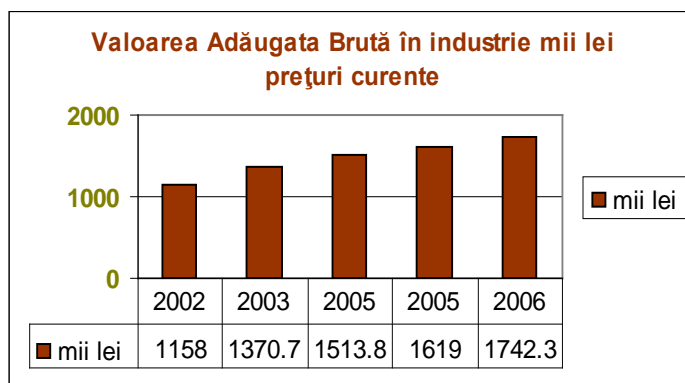
4.8. Contribuția industriei la Produsul Intern Brut Regional și Valorii Adăugate Brute județene

Analizând contribuția sectorului secundar la formarea Valorii Adăugate Brute județene (VAB), pentru intervalul de timp 2002-2006, se constată că ponderile deținute de industrie sunt de 20-27%, fiind în descreștere anuală. Pentru județul Iași principalele ramuri sunt industria grea, industria alimentară, industria ușoară.

Sursa – Conturi naționale regionale 2002 -2006, Institutul Național de Statistică.

Dacă analizăm pe de altă parte, valorile brute adăugate, în cifre absolute, vom constata o creștere constantă a acestora. Corelând descreșterea ponderii contribuției agriculturii și industriei în total Valoare Adăugată Brută, cu creșterea anuală a acesteia în sumă absolută, putem concluziona că sectorul terțiar este în creștere per total.

**Variația contribuției județului la
Valoarea Adăugată Brută Regională în industrie, %.**

Specificație	Anul				
	2002	2003	2004	2005	2006
%	24.48	23.7	21.41	22.26	23.11
VAB industrie în mii lei prețuri curente	1158	1370,7	1513,8	1619	1742,3

4.9. Probleme cheie în agricultură și industria alimentară

Conform unui bilanț al Direcției de Agricultură și Dezvoltare Rurală (DADR), agricultura ieșeană suferă din cauza slabei calități a solului și a lipsei de organizare a culturilor. Potrivit raportului DADR pentru anul 2006, din aproximativ 380.000 de hectare de teren agricol, peste 115.000 hectare sunt afectate de eroziune în diferite faze și aproximativ 67.000 hectare sunt afectate de alunecări.

Costurile producției agrare nu au o importanță mai mică. Lipsa mecanizării și modernizării, prețurile ridicate ale îngrășămintelor, semințelor și substanțelor chimice necesare, conduc producătorul în situația de a acoperi costuri de producție pe care nu și le permite. Din acest motiv, mulți dintre producători au renunțat să producă pentru piață, preferând să producă pentru autoconsum.

Prin urmare, la nivelul exploatațiilor individuale domină agricultura de subzistență, o agricultură care produce inflație, generează dezechilibre cerere - ofertă și creșterea prețului la produsele de bază în alimentația populației, decăderea pieței interne și creșterea dependenței de importuri alimentare.

De asemenea, sistemele de asigurare a recoltelor sunt ca și inexistente, iar prevenirea riscului de calamități naturale este nulă. Munca salarială este sporadică, iar relațiile de piață sunt extrem de firave. Excesul uriaș de forță de muncă în agricultură și lipsa de resurse materiale face ca modul de desfășurare a muncilor agricole să rămână aproape neschimbat de secole.

CAPITOLUL 5. SERVICIILE PENTRU SECTORUL AGRO-ALIMENTAR

Există foarte multe clasificări în sfera serviciilor, dar cea mai cunoscută este următoarea:

- servicii pentru producție (industrie și agricultură) – reparații de utilaje, transport comercial etc.;
- servicii publice – se adresează unei întregi colectivități (învățământ, cultură, apărare, sănătate, transport, distribuție energie și gaze etc);
- servicii de piață (comerciale) – prestate la cerere: alimentație, bancare, cosmetice, cazare, reparat obiecte casnice, învățământ privat, cabinete medicale private, servicii de pază etc;
- servicii avansate (terțiarul avansat) – consultanță de specialitate, realizare proiecte, sisteme informatice etc.

Sectorul serviciilor din România este caracterizat prin următoarele:

- concentrare ridicată în municipii, în restul teritoriului având o pondere foarte mică;
- predominante sunt activitățile de comerț și alimentație publică, serviciile directe către populație fiind insuficiente și de slabă calitate;
- serviciile turistice nu sunt valorificate la nivelul potențialului existent;
- serviciile de consultanță nu oferă calitatea așteptată de consumatori;
- serviciile de sănătate, învățământ și asistență socială sunt sub standardele de calitate necesare.

5.1. Clasificarea serviciilor din spațiul rural

Clasificarea activităților de prestări servicii din spațiul rural, ne permite delimitarea lor și formarea unor grupe omogene cu caracteristici specifice. Din acest punct de vedere se disting mai multe grupe principale:

I) Prestări servicii industriale din sfera industriei rurale.

În această categorie de servicii majoritar private, sunt incluse: activități prin care se realizează bunuri sau instalații noi; reparații capitale sau curente ale mașinilor, utilajelor și instalațiilor; efectuarea unor prelucrări ale materiei prime și materialelor în cadrul acțiunilor de cooperare; recondiționarea pieselor de schimb; remedierile în termenele de garanție; confecționările de produse singulare de uz personal sau gospodăresc și cele realizate în serii mici.

II) Prestări servicii pentru agricultură

Această grupă cuprinde servicii guvernamentale și private pentru agricultură, asistență tehnică de specialitate pentru chimizarea agriculturii, irigații, lucrări de îmbunătățiri funciare, asistență sanitar – veterinară, etc. Exemple:

a) servicii de ameliorare a solului, acestea trebuie să sprijine sub toate aspectele protecția mediului și implicit protecția solului.

Aceste servicii cuprind:

- bonitarea solului;
- studii agrochimice;
- lucrări de îmbunătățiri funciare.

b) servicii de protecția plantelor, acestea trebuie să coordoneze activitățile de protecția plantelor în general și special cele de carantină fitosanitară.

Aceste servicii cuprind: investigarea și omologarea pesticidelor; urmărirea pe termen lung a efectelor asupra ecosistemelor agricole; calitatea alimentelor de bază; circulația plantelor și a produselor agricole pe bază de „pașaport al plantei” sau de „pașaport al produsului” etc.

c) servicii publice și private veterinare - aceste servicii sunt menite să asigure apărarea sănătății animalelor și a sănătății publice, controlul mișcării animalelor, controlul alimentelor, poliția sanitar – veterinară de frontieră, etc.

d) servicii publice de reproducție și selecție a animalelor, care se ocupă cu: controlul performanțelor de producție; conducerea registrelor genealogice; certificarea valorii

zootehnice a materialului de reproducție; bonitarea și autorizarea anuală a reproducătorilor, folosiți la însămânțări artificiale și la montă naturală etc;

e) servicii publice și consultanță agricolă pentru practicarea agriculturii durabile, care asigură asistență tehnică, îndrumarea curentă a agricultorilor, formarea și informarea sistematică a acestora, consultanță pentru proiecte, servicii de contabilitate, juridice;

f) servicii private de mecanizare și de întreținere a culturilor: lucrări agricole de semănat, recoltat, pentru agricultura privată;

g) servicii publice de verificarea a conformității și pentru plata proiectelor finanțate de FEADR, servicii de verificare și plată subvenții, alte forme de sprijin pentru agricultură;

h) servicii publice de autorizare, acreditare, certificare;

i) servicii publice de inspecție a activităților specifice.

III. Prestări servicii publice și private pentru populația rurală, care includ: servicii de învățământ, sociale, sănătate, medicul de familie, transport în comun, distribuirea apei potabile, gazelor naturale, energiei electrice și telecomunicații, gestionarea deșeurilor, întreținere aparatură casnică, frizerie, Internet. În domeniul gestionării deșeurilor, sunt necesare centre de colectare diferențiată, trebuie dezvoltate sisteme de selectare și de transport, stații de compostare (descompunere organică a deșeurilor) și de colectare a deșeurilor electrice și electronice.

IV. Grupuri și forme asociative care prestează servicii către membri:

- grupuri de producători: lucrări agricole de pregătirea terenurilor, semănat, recoltat, transport, sortare, calibrare, ambalare, depozitare, distribuție produse;
- cooperative agricole
- Organizații ale utilizatorilor de apă constituite în conformitate cu prevederile Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004.

V. Societăți de distribuție și transport private;

VI. Consultanță proiecte, sisteme de management, resurse umane, juridice;

VII. Servicii de ambalare private;

VIII. Servicii private: contabilitate, juridice, notariale, consultanță financiară, etc.

5.2. Reprezentarea stadiului actual al organizării serviciilor publice pentru agricultură și sectorul agroalimentar.

Serviciile publice pentru agricultură și industria alimentară, existente în România și atribuțiile acestora sunt:

Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie „Prof.dr.G.K.Constantinescu” (A.N.A.R.Z.) prin Oficiile Județene pentru ameliorare și reproducție în zootehnie:

- Coordonează și verifică activitatea de control oficial al performanțelor productive la specia taurină, ovină, porcină pe raza județului Iași, la nivelul celor- 5 Centre teritoriale de Ameliorare și Reproducție în Zootehnie, respectiv: CTARZ Pașcani, CTARZ Hârlău, CTARZ Tg.Frumos, CTARZ Iași și CTARZ Uricani;
- Coordonează și verifică activitatea de reproducție prin însămânțare artificială și montă naturală dirijată cu reproducători autorizați, la specia taurina, ovina, porcina, cabalina;
- Organizează și întreține sistemul informatic pentru selecția și reproducția animalelor aflate în controlul oficial al performanțelor zootehnice și le transmite în baza de date națională;
- Organizează și conduce Registrele Genealogice pe specii la nivelul județului, până la apariția cărților de rasă, care vor fi conduse de asociațiile de crescători;
- Organizează și execută împreună cu specialiștii ANARZ și ai centrelor teritoriale pentru ameliorare și reproducție în zootehnie, aprecierea conformației corporale, bonitarea candidatelor mame de tauri și a fiicelor taurilor în testare după descendenți;
- Efectuează bonitarea și autorizarea reproducătorilor care asigură montă naturală;
- Efectuează testul capacității fecundante la materialul seminal congelat, pe tauri și puncte de însămânțare artificială.

- Stabilește taurii care activează la T.D. pe raza județului în funcție de valoarea de ameliorare genetică a efectivelor de animale ce urmează a fi înșămânțate;
- Eliberează certificate de origine și productivitate la cererea crescătorilor, în cazul animalelor cumpărate din unități sau ferme cuprinse în controlul oficial al producției;
- Efectuează testarea după descendenți pentru producția de lapte și carne (la specia taurină) și pentru pielele (la specia ovină);
- Determinarea însușirilor calitative (procent de grăsime, proteină, lactoză) a probelor de lapte recoltate de la animalele aflate în control;
- Răspunde de identificarea, individualizarea și constituirea bazei de date la cabaline, precum și emiterea și eliberarea pașapoartelor;
- Coordonează activitatea de identificare, evaluare, conservare și protecție a patrimoniului genetic județean din zootehnie (taurine, ovine, pasări);
- Asigura consultanța de specialitate privind ameliorarea și reproducția animalelor la toate speciile;
- Stabilește efectivele de animale care se iau în controlul oficial al performanțelor zootehnice, efectuând aprecierea acestora.
- Asigura inspecția de stat în domeniul ameliorării, reproducției, protecției animalelor conform HG 1223/1996 și a Legii Zootehniei nr. 72/2002.

Beneficiari: 528 de exploatați zootehnici

Sursa: Raportul de activitate al ANARZ pe anul 2008, www.anarz.eu/

Inspectoratele teritoriale pentru calitatea semințelor și materialului săditor, funcționează ca unități cu personalitate juridică, finanțate de la bugetul Ministerului Agriculturii Pădurilor și Dezvoltării Rurale, subordonate Inspecției de stat pentru calitatea semințelor și materialului săditor. Responsabilități:

- efectuează controlul calității în câmp și în laborator, eliberează certificatele oficiale de atestare a calității semințelor și materialului săditor, supraveghează, monitorizează și acreditează agenții economici furnizori de semințe și de material săditor pentru producere, condiționare, tratare, ambalare, etichetare, depozitare, transport și comercializare;
- eliberează și retrag autorizațiile de funcționare pentru agenții economici care produc, prelucrează și comercializează semințe și material săditor;
- fac propuneri Inspecției de stat pentru calitatea semințelor și materialului săditor privind îmbunătățirea regulilor și normelor de control, certificare, și comercializare a semințelor și materialului săditor, în concordanță cu reglementările organismelor internaționale în domeniul semințelor și materialului săditor la care România este parte, întocmesc, la cererea agenților economici, programe anuale de multiplicare și certificare și urmăresc aplicarea acestora;
- asigură exercitarea controlului în scopul menținerii calității semințelor și materialului săditor la toate categoriile biologice, în precontrol și postcontrol, prin tehnici și scheme adecvate;
- urmăresc aplicarea prevederilor legale, a normelor tehnice și standardelor în vigoare, precum și a reglementărilor internaționale în domeniul semințelor și materialului săditor, la care România este parte, constată contravențiile și aplică sancțiunile prevăzute de lege prin persoanele împuternicite de ministrul agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale;
- execută sarcinile și instrucțiunile stabilite de Inspecția de stat pentru calitatea semințelor și materialului săditor din cadrul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, potrivit prevederilor legale.

Beneficiari: 101 producători și comercianți de semințe certificate, autorizați în județul Iași. *Sursa: ICSMS Iași*

Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură APIA, are prin Oficiile județene de plăți următoarele atribuții:

- derularea operațiunilor financiare legate de gestionarea fondurilor alocate;
- verificarea cererilor de plată primite de la beneficiari;

- Autorizarea plății către beneficiari, în urma verificării cererilor de plată. Pentru eventualele nereguli sesizate, în vederea soluționării acestora îi înștiințează pe beneficiari;
- Executarea plăților autorizate către beneficiari;
- contabilitatea plăților efectuate;
- încadrarea în fondurile alocate pentru activitățile prevăzute mai sus;
- îndeplinirea cerințelor cu privire la informarea publică privind activitățile desfășurate;
- desfășurarea în bune condiții a activităților economice, administrative, contabile, de personal și audit ale Agenției;
- Colaborează pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice cu organele administrației publice centrale și locale;
- Pregătește și implementează prevederile privind mecanismele comerciale;
- Administrează sistemul de certificate de export-import și garanții pentru importul și exportul produselor agricole;
- Elaborează și implementează procedurile privind aplicarea sistemului de intervenție pentru produsele agricole;
- Este autoritatea publică responsabilă cu implementarea Sistemului Integrat de Administrare și Control;
- Asigură managementul cotelor de producție de zahăr și izoglucoză și gestionează contribuțiile aferente acestor cote;
- Elaborează manuale de proceduri și metodologii în vederea implementării corespunzătoare a atribuțiilor care îi revin;
- Implementează și administrează restituțiile la export și sistemul de garanții aferente restituțiilor;
- Furnizează toate informațiile solicitate de Organismul coordonator al agențiilor de plăți pentru agricultură, dezvoltare rurală și pescuit.

Beneficiari în județul Iași: fermieri care primesc sprijinul pe suprafață

Agenția pentru Domeniile Statului, ADS atribuții:

- exercitarea în numele statului a prerogativelor dreptului de proprietate asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului privat al statului;
- gestionarea și exploatarea eficientă a patrimoniului de stat, al cărui proprietar mandatat este, precum și privatizarea societăților comerciale prevăzute la art. 1 și 2 din Legea 268/2001;
- administrarea terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic;
- concesionarea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public sau privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic;
- concesionarea sau închirierea bunurilor, activităților și serviciilor publice aflate în subordinea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale.
- cumpărarea sau schimbul de terenuri cu destinație agricolă, în vederea concesionării sau arendării acestora, pentru realizarea de exploatații agricole optime; schimbul de terenuri cu destinație agricolă se admite numai în cadrul aceluiași județ;
- Prin Oficiul Național de Rentă Viageră Agricolă, direcție în cadrul agenției, care are birouri județene în fiecare oraș reședință de județ, țin evidența rentierilor agricoli din județul respectiv, eliberând carnetul de rentier agricol.

Numărul beneficiarilor de rentă viageră în județul Iași: 1450

Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale prin Direcțiile Județene pentru Agricultură și dezvoltare Rurală are ca atribuții:

Prin Direcția de implementare:

- Aplicarea politicilor și strategiilor agroalimentare la nivel Județean;

- Coordonează și răspunde de realizarea și implementarea programelor agricole anuale (de primăvară, vară, toamnă);
- Asigură și coordonează funcționalitatea unităților subordonate;
- Coordonează activitatea de punere în aplicare a actelor normative care reglementează sprijinirea producătorilor agricoli în înființarea și dezvoltarea exploatațiilor agricole;
- Conduce și răspunde direct de activitatea de audit, dezvoltare rurală, salarizare și managementul resurselor umane precum și de activitatea centrelor agricole;
- Verifică și avizează documentațiile de schimbare a categoriilor de folosință a terenurilor;
- Inițiază și sprijină acțiuni privind dezvoltarea serviciilor specifice pentru producătorii agricoli, inclusiv privind dezvoltarea cooperăției rurale;
- Monitorizează activitatea asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, care au primit prin protocol de transfer amenajările de irigații, și a agenților economici și instituțiilor publice care dețin amenajări de irigații și de desecări;
- Coordonează activitatea de elaborare studiilor pedologice și agrochimice;
- sprijină înființarea, organizarea și dezvoltarea exploatațiilor agricole, asociațiilor profesionale și grupurilor de producători;
- acordă consultanță tehnică de specialitate cu privire la tehnologii de creștere a animalelor și tehnologii de cultivare și structură de culturi (vegetal și zootehnie);
- informează producătorii agricoli cu privire la aprovizionarea cu imput-uri;
- verifică documentațiile producătorilor agricoli, persoane fizice și juridice care beneficiază de sprijinul financiar acordat de stat precum și pentru cei care doresc să achiziționeze utilaje și mașini agricole subvenționate;
- asigură înregistrarea și monitorizarea exploatațiilor agricole
- acordă consultanță producătorilor agricoli în agricultura ecologică în vederea acreditării fermelor și produselor organice;
- eliberează autorizații de plantare/defrișare a viței de vie aparținând persoanelor fizice sau juridice;
- eliberează autorizații de plantare/defrișare a plantațiilor de pomi aparținând persoanelor fizice sau juridice;
- eliberează autorizații pentru tăierea unui nuc sau a unei plantații de nuc, indiferent de sistemul de cultură sau de forma de proprietate;
- eliberează avize de principiu privind schimbarea categoriei de folosință;
- acordă licențe de fabricație agenților economici - procesatori de produse agricole;
- autorizează depozitele de cereale;
- autorizează laboratoarele în vederea efectuării de analize și expertize la vinuri și alte băuturi obținute din must și subproduse vitivinicole pentru consumul intern și pentru export;
- verifică documentațiile privind atestarea produselor tradiționale;
- monitorizează pagubele produse de factorii naturali la culturile agricole;
- difuzează actele normative în vigoare nou apărute și asigură aplicarea acestora;

Prin Direcția de Dezvoltare Rurală:

- Promovează măsurile finanțate prin FEADR, asigură consultanță de specialitate cu privire la acestea, în toate comunele județului, distribuie materiale informative;
- verifică din punct de vedere tehnic, economic și al eligibilității proiectele depuse la măsura 141;

Prin Direcția de inspecții asigură:

- Controalele de conformitate a legumelor și fructelor, în sensul prevederilor Regulamentelor Consiliului Comunității Europene (1148/2001, 2379/2001 și 408/2003), precum și a legislației românești în vigoare (Ordinul Administrației publice nr. 591/2006, Legea nr. 312/2003, Legea nr. 469/2003, și Legea nr. 348/2003);
- supravegherea aplicării Legii viei și vinului, în realizarea producției de struguri, de vinuri și a altor produse;
- verificarea și urmărirea permanentă a existenței licențelor de fabricație pentru toate categoriile de produse care se realizează în unitățile controlate;

- implementarea și respectarea de către toți operatorii economici, cultivatori de plante modificate genetic, a prevederilor legislației actuale în domeniu.

Beneficiari în anul 2008:

- 2330 beneficiari subvenții motorină;
- 1342 beneficiari Ajutor de minimis pentru culturile agricole înființate în toamna anului 2008;
- 233 beneficiari pentru Sprijinul financiar în sectorul legume-fructe conform HG 1195/2008;
- 356 beneficiari – despăgubiri pentru calamitățile provocate de ploi abundente și de durată și de inundații.

Autorizări, licențieri, atestări total

- 82 depozite autorizate pentru semințe de consum;
- 8 Laboratoare autorizate pentru analize vinuri;
- 26 produse tradiționale atestate;
- 2 grupuri de producători recunoscuți;
- 1860 de licențe de fabricație.

Unitățile Județene de carantină fitosanitară și prognoză:

- Urmăresc respectarea legislației în domeniu;
- Execută analize specifice macroscopice și microscopice de laborator la plante și produse vegetale în vederea determinării organismelor de dăunare și recomandă tratamentele fitosanitare necesare;
- Elaborează programe anuale de combatere a agenților de dăunare la principalele culturi agricole;
- Emit buletine de avertizare și recomandă tratamente fitosanitare. Buletinele de avertizare se pot emite și la solicitarea agenților economici și a producătorilor agricoli individuali;
- Efectuează sondaje la culturile agricole, în scopul determinării arealului de răspândire a organismelor de dăunare și stabilește tratamentele fitosanitare optime;
- Îndrumă agenții economici și producătorii agricoli individuali cu privire la executarea tuturor tratamentelor fitosanitare, manipularea produselor, prepararea soluțiilor, respectarea normelor obligatorii pentru protecția muncii și a mediului;
- Emit certificate de atestare profesională pentru utilizatori, prestatori de servicii și comercianți de produse pentru protecția plantelor conform Ordonanței nr. 41/22.08.2007;
- Emit certificate pentru comerț, prestări servicii și de utilizare a produselor pentru protecția plantelor conform Ordonanței nr. 41/22.08.2007;
- Eliberează certificate de abilitare pentru importul de produse de protecția plantelor, certificate de abilitare pentru ajutoare/donații pentru produsele de protecția plantelor din import;
- Organizează periodic instruirea teoretică și practică a agenților economici și a producătorilor agricoli privind protecția fitosanitară a culturilor de câmp, a plantațiilor pomicole, viticole și a produselor agricole depozitate.

Beneficiari:

- 59 de operatori cu certificate pentru comercializarea produselor de protecție a plantelor
- 17 operatori autorizați pentru prestări servicii cu produse de protecție a plantelor
- 3 operatori autorizați pentru utilizare de produse de protecție a plantelor

Oficiul de Studii Pedologice si Agrochimice O.S.P.A. are ca responsabilități:

- Folosirea judicioasă a resurselor de sol, în contextual unor etici ecologice și al principiilor dezvoltării rurale;
- Identificarea, delimitarea clasificarea și evaluarea calității solurilor, pe teritorii administrative, din județ;
- Conservarea și îmbunătățirea fertilității solurilor, identificarea și delimitarea terenurilor supuse degradării, cu slabă vocație pentru agricultura durabilă și economic eficientă;

- Asigurarea bazei de date, pentru realizarea și reactualizarea periodică a Sistemului național și județean de monitorizare sol-teren pentru agricultura;
- Folosirea rațională a îngrășămintelor și amendamentelor, în conceptual sistemelor de producție agricolă vegetală durabilă;
- Ecologizarea terenurilor agricole degradate de diferite activități economice.

Agenția pentru Consultanță Agricolă

- Prin Oficiile Județene de Consultanță Agricolă OJCA, aplică și adaptează strategia Agenției Naționale de Consultanță Agricolă la nivel județean și comunal;
- Organizează sistemul de asistență tehnică de specialitate și de extensie;
- Organizează, implementează și evaluează programele de formare profesională și instruire în acord cu strategia de pregătire profesională și cerințele obiective ale fermierilor din zonele de competență;
- Participă la implementarea programelor naționale, europene și internaționale care se află în responsabilitatea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- Contribuie la promovarea, constituirea și dezvoltarea formelor asociative ale fermierilor;
- Identifică potențiali beneficiari ai programelor de dezvoltare agricolă și rurală și le asigură asistență în elaborarea și implementarea proiectelor;
- Elaborează programe anuale de pregătire profesională, în conformitate cu cerințele și oportunitățile existente în teritoriu;
- Propune unităților de cercetare abilitate armonizarea obiectivelor și temelor de cercetare – dezvoltare cu cerințele fermelor mici și mijlocii orientate spre piață;
- Participă la elaborarea și promovarea tehnologiilor care țin seama de resursele și dimensiunile fermelor în concordanță cu politicile agricole ale guvernului și cu cerințele pieței;
- Asigură transmiterea informațiilor de la furnizorii de informații de specialitate către producătorii agricoli din raza teritorială în care acționează institute și stațiuni de cercetare și producție agricolă, unități de învățământ agricol, unități agricole cu rezultate bune, furnizori de input-uri, etc. Acordă consultanță tehnică de specialitate, economică, de marketing și managerială producătorilor agricoli;
- Asigură difuzarea informației cu caracter juridic și legislativ în rândul populației agricole și în mediul rural;
- Acordă asistență la întocmirea documentațiilor necesare planuri de afaceri, studii de fezabilitate în vederea derulării programelor de finanțare. Pentru proiectele care nu depășesc 10.000 euro serviciile sunt gratuite, pentru cele care depășesc această sumă se percepe o taxă având valoarea între 1-5% din valoarea proiectului.

Beneficiari: 116 proiecte elaborate de OJCA lași la măsura 141 ferme de semisubzistență pentru micii fermieri, sesiunea februarie 2009

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

Prin oficiile județene de plăți este instituția care, după aderarea României la Uniunea Europeană, îndeplinește funcția de plată pentru proiectele de investiții, finanțate din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală și din Fondul European de Pescuit. De asemenea, Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală a efectuat plăți pentru proiectele SAPARD care au fost deja contractate până la finele anului 2006

Pe lângă preluarea integrală a personalului Agenției SAPARD, APDRP și-a extins operațiunile la nivel județean prin înființarea Oficiilor Județene. În acest fel, cererile de finanțare și de plată pentru FEADR, sunt primite direct la nivel județean

Autoritatea Națională Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

Prin Direcțiile Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor organizate la nivel județean, au ca responsabilități:

- Acțiuni de supraveghere sanitară veterinară obligatorie a bolilor din listele A, B și C a OIE; (febra aftoasă, boala veziculoasă a porcului, pesta bovină, pesta micilor rumegătoare, pesta porcină, pseudopesta aviară, etc.).

- Acțiuni de supraveghere sanitară veterinară a bolilor transmisibile de la animalele vii la om (antrax, leptospiroza, bruceloza, tuberculoza, pasteureloza, salmoneloza, febra aftoasă, rabie, etc.);
- Acțiuni de supraveghere sanitară veterinară a reproducției și tulburărilor genetice la animale;
- Ecopatologia și protecția mediului,
- Diagnostic toxicologic și ecotoxicologic,
- Acțiuni de profilaxie sanitară veterinară specifică (vaccinări contra pestei porcine; pseudopestei aviare, antraxului, rabiei, rujetului, etc.);
- Acțiuni generale de medicină veterinară preventivă (măsuri generale de profilaxie) și de protecție și bună starea animalelor (bunăstarea animalelor pe timpul transportului, în exploatații, în timpul tăierii, protecția animalelor sălbatice);
- Activitatea de evaluare a legislației sanitare veterinare românești și elaborarea legislației veterinare armonizate cu cea a U.E;
- Monitorizarea activității și situației sanitare veterinare la nivel local și județean.
- Expertiza sanitară veterinară a produselor de origine animală și a furajelor pentru apărarea sănătății publice și sănătății animalelor;
- Depistarea principalelor boli transmisibile la om (zoonoze) prin manipularea și consumul unor produse de origine animală (trichineloză, cisticercoză, echinococoza, salmoneloza, tuberculoza, antrax, botulism, rabie, encefalopatie spongiformă bovină);
- Identificarea animalelor;
- Autorizarea/înregistrarea după caz și supravegherea unităților care produc, prelucrează, depozitează și valorifică produse de origine animală și non animală sau furaje;
- Expertiza sanitară veterinară a produselor alimentare de origine animală prin examene de laborator (cerințe obligatorii);
- Supravegherea prin examen de laborator a altor produse care intră în compoziția sau vin în contact cu materiile prime și produsele de origine animală;
- Expertiza de laborator pentru stabilirea eficienței operațiunilor de igienizare;
- Expertiza sanitară veterinară a furajelor;
- Expertiza reziduurilor la animale vii, produsele acestora, furaje și apă, conform Directivelor C.E.E;
- Determinarea gradului de contaminare radioactivă a produselor de origine animală și furajelor;
- Acțiuni de supraveghere și control în producerea, depozitarea și comercializarea produselor farmaceutice de uz veterinar indigene și din import;
- Acțiuni de supraveghere și control sanitar veterinar al operațiunilor de import-export-tranzit a animalelor vii, produselor de origine animală, furaje, etc. a unităților de procesare a hranei pentru om și animale;

Beneficiari în județul Iași:

Unități total din care	2.830
- de desfacere și comercializare	1.928
- de alimentație publică	748
- de creștere, colectare și procesare	154
Exploatații - gospodării individuale	75.732

Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare

Este administratorul amenajărilor de îmbunătățiri funciare de interes național din România. Prin sucursalele Regionale, are următoarele atribuții:

- administrarea, întreținerea, repararea și exploatarea lucrărilor de irigații, desecări-drenaje, combaterea eroziunii solului, îndiguiri, baraje și altele asemenea, inclusiv apărarea împotriva inundațiilor și ghețurilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcțiile hidrotehnice din amenajările proprii;
- realizarea programelor de investiții privind studiile, proiectarea și execuția lucrărilor de îmbunătățiri funciare;

- asigurarea asistenței tehnice în întreținerea și exploatarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare de către persoane juridice și fizice, precum și de asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații;
- desfășurarea de activități de import-export, cooperare internațională în domeniul îmbunătățirilor funciare, comercializare de echipamente de irigații, echipamente și utilaje agricole, tehnologii și servicii pentru necesarul propriu;
- realizarea și funcționarea sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele economice și ecologice ale lucrărilor de îmbunătățiri funciare, parte componentă a sistemului național de monitorizare pentru protecția mediului;
- organizarea, realizarea, păstrarea și ținerea la zi a cadastrului de îmbunătățiri funciare;
- activități de propagandă, de informare directă și de sensibilizare a utilizatorilor de apă pentru irigații, în scopul transferului către aceștia a managementului aplicării udărilor.

Unități de cercetare și dezvoltare agricolă

La nivelul județului Iași există 5 unități de cercetare și dezvoltare agricolă: Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare Agricolă Podu Iloaiei, Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare Pomicolă Iași, Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare Viticolă Iași, Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare pentru Bovine Dancu, Stațiunea Didactică și Experimentală Iași.

5.3. Servicii private existente, pentru care considerăm că există potențial de dezvoltare

Din analiza situației, reies următoarele:

Producția de Semințe și material săditor certificat

Odată cu schimbarea structurii de proprietate, noii proprietari au neglijat rolul pe care îl joacă sămânța de calitate, utilizând în bună parte material biologic neatestat, degenerat, cu slabe performanțe în producție.

În practica agricolă actuală a județului, în fermele de subzistență și semisubzistență, nu se acordă atenția necesară rolului materialului biologic de calitate în obținerea unor producții ridicate. Ca o tendință generală a ultimilor ani, se remarcă reducerea consumului de sămânță selecționată, în fermele mici. Conform datelor furnizate de Inspectoratul pentru Controlul semințelor și a materialului săditor, operatorii acreditați pentru furnizare și comercializare de semințe certificate în județul Iași, erau în număr de 101.

Depozite pentru cereale agricole și horticole:

În județul Iași există un număr de 82 de depozite autorizate pentru depozitarea semințelor de consum. Ele aparțin unor operatori din domeniul agroalimentar, care le utilizează pentru depozitarea cantităților de semințe de consum, rezultate din producția proprie sau utilizate ca materii prime, în fluxul tehnologic.

Având în vedere costurile ridicate, în sectorul privat nu a existat inițiativă după anul 1990 pentru construirea unor spații noi de depozitare și condiționare, ci numai modernizarea celor existente.

Pentru societățile comerciale care au cumpărat activele, bazele de recepție de la fostele societăți Comcereal și Cerealcom SA, întreținerea fondurilor fixe pe care le au în dotare necesită sume ridicate, utilajele și instalațiile fiind de regulă, uzate fizic și moral.

Cu foarte mici excepții, bazele de recepție aparțin firmelor mari din agricultură, industrie alimentară și nu prestează servicii către alți operatori economici sau pentru populație.

Din lipsa mijloacelor financiare, micii fermieri, utilizează spații improprie, care le afectează calitativ și cantitativ, producția de cereale.

Comparând producțiile medii de cereale și plante oleaginoase obținute anual în județul Iași, de cca 450 mii tone cu excepția anilor calamitați și capacitatea de depozitare existentă de cca 300 mii tone dar și starea de uzură a dotărilor din depozitele de cereale,

considerăm că în acest domeniu se pot dezvolta investiții noi în depozitare și condiționare și extinderea și modernizarea capacităților existente.

Pentru depozitarea fructelor și legumelor în mediul rural din județul Iași, există 2 capacități: una aparținând de Stațiunea Miroslava, respectiv depozitul de mere de la Sârca, care ar trebui reabilitat, modernizat și 1 depozit de cartofi la Trifești;

În planul de recunoaștere aprobat de APIA pentru Grupul de producători de fructe, Cerasus Grup Cotnari este aprobată investiția pentru 1 depozit de fructe.

În cazul depozitelor de cereale, investițiile pot fi accesate de microintreprinderi și IMM-uri prin Măsura 123, Axa I – „Creșterea competitivității sectorului agricol și forestier” iar de grupurile de producători din sectorul legume fructe, prin planul de recunoaștere aprobat de APIA.

Sectorul sanitar-veterinar

Acesta cuprinde dominant laboratoare sanitar-veterinare de stat, specializate în controlul stării de sănătate și profilaxia bolilor la animale, controlul salubrității produselor de origine animală și a furajelor, controlul medicamentelor și produselor de uz veterinar, împreună cu verificarea și securitatea pentru stoparea introducerii bolilor animale prin intermediul controlului sanitar veterinar.

Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor a Județului Iași dispune de o rețea județeană formată din 6 Circumscripții pentru controlul produselor de origine animală, 84 de dispensare private, a căror activitate la nivel comunal se desfășoară în regim de concesiune (doar unele acțiuni strategice fiind decontate de la buget). Pe lângă acestea, dispune de o rețea de dispensare sanitar-veterinare urbane în Pașcani, Hârlău și Târgu Frumos, circumscripții sanitare de control alimentar al piețelor agroalimentare, laboratoare pentru controlul produselor alimentare, un laborator sanitar-veterinar, un laborator de control al pesticidelor și un spital sanitar-veterinar.

Activitățile veterinare private fac parte din categoria activităților de prestări servicii și pot fi finanțate prin Măsura 312 “Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi” din PNDR, Componenta c) Servicii pentru populația rurală.

Servicii de mecanizare /Parcul de tractoare și mașini agricole

În județ în anul 2009 mai existau numai 3 unități de tip AGROMEC, care prestează servicii pentru populație. Majoritatea utilajelor noi cu care este dotat parcul județean, de utilaje agricole, se află în proprietatea societăților agricole și comercial agricole mari care lucrează pământul în arendă.

Analizând situația suprafețelor de teren arabil cultivate și gradul de asociere în agricultură, rezultă că o suprafață de cca. 142 mii ha este lucrată în sistem asociativ de operatori economici, care dețin majoritatea dotărilor de utilaje, în timp ce cca 148000 de mici proprietari exploatează 237.800 ha cu o dotare precară de utilaje și echipamente.

Considerăm că în acest domeniu, este necesară asocierea micilor fermieri sub diferite forme: grupuri de producători, cooperative. Aceste forme asociative pot achiziționa utilaje prin fonduri FEADR și dezvolta o agricultură profitabilă, pe terenurile asociate.

Investițiile pot fi finanțate prin măsura 121 – „Modernizarea exploatațiilor agricole” pentru beneficiarii nominalizați în ghid. Grupurile de producători pot accesa această măsură, doar cu condiția ca investițiile realizate, să deservească interesele propriilor membri.

Asociații ale utilizatorilor de apă

Statul subvenționează costul irigațiilor numai pentru producătorii agricoli care s-au constituit în Asociații ale Utilizatorilor de Apă,

În momentul de față, în județul Iași sunt irigate numai 11 mii de hectare, dintr-un total de 260 mii hectare. Chiar și în urma secetei devastatoare din anul 2007, nu au fost înființate decât patru Organizații ale utilizatorilor de apă pentru irigații (OUAI), respectiv Soloneț Nord Bivolari, Soloneț Sud Trifești, Pretitu și Frăsuleni. Sistemul este necesar a fi extins la nivelul județului Iași.

Pot fi accesate fonduri FEADR prin Măsura 125 - „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii”

Grupuri de producători și cooperative

Asocierea menține proprietatea particulară asupra pământului, creează un mod de producție cu costuri și productivitate europeană, desfacere asigurată la prețuri competitive și în final, o distribuție a veniturilor echitabilă și proporțională cu proprietatea și munca depusă. Asocierea micilor fermieri nu exclude formarea de ferme mari, de exploatații particulare, cu care intră în concurență pe piața produselor agricole, ceea ce ar elimina intermediarii atât de păguboși din agricultura prezentă.

În județul Iași sunt înființate numai 3 forme asociative: Cooperativa Agricolă de gradul 1 Moldova 2007 și 2 grupuri de producători Cerasus Grup SRL Cotnari pe grupa fructe și SC Grup de Producători „Lunca Prut „ SRL pentru grupa cereale.

Prin Măsura 142 – „Înființarea grupurilor de producători” se acordă sprijin public nerambursabil de 100%, conform anexei Regulamentului (CE) nr. 1698/2005.

IMPORTANT ! Se exclud de la finanțare grupurile de producători, recunoscute preliminar, cele care au primit sprijin prin Programul SAPARD sau de la bugetul național, precum și organizațiile de producători din sectorul legume-fructe care beneficiază de sprijin prin Regulamentul (CE) nr. 2200/1996, precum și organizațiile de producători înființate pentru cultura de hamei.

Centre de colectare a laptelui

În județul Iași, există 7 centre de colectare a laptelui aparținând de ISPA Eco SRL, care asigură colectarea, filtrarea, răcirea și comercializarea laptelui de la micii fermieri. După acest model, au apărut și alte centre de colectare zonale, dotate cu tancuri de răcire, apă curentă etc. Acest model poate fi extins, având avantajul depozitării laptelui pentru o perioadă scurtă la standarde uniforme, conforme cu reglementările UE.

Investițiile pot fi accesate de microintreprinderi și IMM-uri prin Măsura 123, Axa I – „Creșterea competitivității sectorului agricol și forestier” și măsura 142, Înființarea Grupurilor de producători.

Servicii de INTERNET pentru consumatorii persoane fizice și juridice

Actualmente, în zonele rurale accesul la Internet este foarte limitat, de acesta beneficiind, în special, doar unele instituții publice; Deoarece este nevoie să se îmbunătățească competitivitatea în aproape toate domeniile de activitate și pentru ca exista probleme de productivitate în economia rurală, precum și în ceea ce privește facilitarea accesului pe piața și la informație, este esențial să existe acces la Internet prin cablu în cât mai multe zone rurale. Infrastructura de conexiune la Internet în bandă largă (broadband) este o problemă interdependentă de infrastructura de baza din spațiul rural.

Aceste activități fac parte din categoria activităților de prestări servicii. Pot fi finanțate prin Măsura 312 “Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi” din PNDR, Componenta c) Servicii pentru populația rurală.

Alte servicii pentru populație

Unitățile productive de prestări servicii către populația din mediul rural sunt de dimensiuni relativ mici fapt care le asigură o mobilitate de acțiune, sporită în schimbarea activităților în funcție de cerințele beneficiarilor.

Structura serviciilor prestate populației cuprinde:

Fabricarea unor produse alimentare ca: făină de grâu și porumb, țuică, ulei brut de floarea soarelui, în sistem de uium. În județul Iași existau la sfârșitul anului 2008 un număr impresionant mici unități prestatoare de servicii în acest domeniu: 128 mori de porumb, 48 de mori de grâu, 48 de prese de ulei și 24 de cazane țuică înregistrate la DADR Iași. Este un sistem specific zonelor rurale românești, care posibil nu se va mai dezvolta în viitor din cauza constrângerilor reglementate de UE (condiții de igienă, dotări, acciza pentru țuică), a numărului mare de unități existente în județ și datorită creșterii standardelor de calitate, a vieții în viitor.

Servicii private de Consultanță

În ceea ce privește sistemul privat de consultanță din România (inclusiv ONG-urile), se observă faptul că mai toate firmele de consultanță, indiferent de dimensiune și/sau experiența profesională și/sau specializare, au o răspândire teritorială care pot să satisfacă cerințele la nivelul întregii țări, însă acestea se adresează de cele mai multe ori firmelor și exploatațiilor agricole mari. Ele constau în servicii de consultanță privată pentru mediu, avize și autorizații de construire, proiecte de finanțare, certificare sisteme de management, produse, servicii de consultanță conduse prin proiecte. etc.

Aceste activități de consultanță privată fac parte din categoria activităților de prestări servicii. Pot fi finanțate prin Măsura 312 "Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi" din PNDR, Componenta c) Servicii pentru populația rurală.

Servicii private inexistente sau cu aria redusă de acoperire dar necesare:

Dintre serviciile private necesare dar inexistente sau aproape inexistente în mediul rural și care trebuie să se dezvolte în viitor, **enumerăm:**

- **Servicii de contabilitate.** În prezent, clienții trebuie să apeleze la firme sau persoane fizice autorizate din orașe, ceea ce înseamnă cheltuieli suplimentare de bani și timp. Având în vedere numărul de 386 proiecte, depuse în județul Iași pe măsura 141, „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență” în sesiunea februarie 2009 care va fi urmată de alte sesiuni, considerăm că serviciile de contabilitate sunt o oportunitate de investiție, deoarece fermele de semi-subsistență trebuie să țină o contabilitate primară. Mai mult pentru viitor când o parte mică din fermieri vor accesa alte măsuri FEADR și aceste ferme vor fi transformate în activități comerciale, ele au nevoie de servicii de contabilitate;
- **Servicii juridice, notariale** pentru persoane fizice și juridice. Pentru circulația pământului dar și a altor valori imobiliare, sunt necesare serviciile notariale. Dacă în acest moment populația rurală este săracă dar concomitent cu accesarea fondurilor și infuzia de capital în micile ferme, acest sector se va dezvolta. Să nu uităm că în perioada interbelică, existau servicii notariale în foarte multe comune.;
- **Alte servicii.** Odată cu dezvoltarea rurală a zonelor analizate, creșterea veniturilor populației, construcția de locuințe și migrarea orașenilor în comunele suburbane dar și cu apariția de întreprinderi foarte mici și mijlocii, apare necesitatea și a altor servicii care lipsesc, ca de exemplu:
 - întreținerea și reparația autovehiculelor;
 - reparații de articole personale și gospodărești;
 - administrarea imobilelor pe baza de tarife;
 - servicii recreative, culturale și sportive, sănătate, spălătorii și curățătorii, coafură etc.

Se pot organiza activități aproape în toate ramurile sau subramurile domeniului prestărilor de servicii de către întreprinderilor industriale foarte mici, mici și mijlocii, care funcționează în rural. Aceste servicii pot fi completate cu producția bunurilor alimentare tradiționale, prelucrarea în diferite faze a lemnului, materiale de construcție tradiționale din argilă, valorificarea subproduselor silvice, obiecte de artizanat și artă populară. Multe din asemenea produse au o valoare adăugată mare și au sunt preferate de mulți beneficiari interni și externi.

Toate aceste servicii sunt puțin dezvoltate în rural, deci există oportunități de afaceri mai ales că acest tip de afaceri va fi finanțat prin fonduri FEADR, Măsura 311, Diversificarea către activitățile non-agricole – măsură nelansată, Măsura 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi, Axa III – „Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale.

Servicii publice sau care pot fi prestate în parteneriat public privat:

Gestionarea deșeurilor

În mediul rural, în general, serviciile pentru gestionarea deșeurilor sunt slab dezvoltate sau chiar inexistente în unele localități. De regulă, transportul la locurile de depozitare se efectuează în mod individual de către generatori. O mică parte dintre localitățile rurale, mai ales cele din vecinătatea centrelor urbane sunt deservite de servicii

specializate pentru gestionarea deșeurilor. Pe lângă depozitele de deșeurii municipale din zona urbană, în România s-au identificat 2.686 spații de depozitare în zona rurală cu o suprafață de cel mult un hectare. Există oportunități de extindere a serviciilor de colectare a deșeurilor la nivel rural, realizarea sistemului de transport, transfer și deschiderea depozitelor zonale.

Energia termică

Serviciile de alimentare cu energie termică sunt limitate în spațiul rural, doar 0,5% din totalul energiei termice fiind distribuită în aceste zone, datorită faptului că multe dintre uzinele care produceau această energie și o distribuiau satelor din apropiere și-au redus activitatea sau au renunțat la furnizarea acestor servicii. Prin urmare, la nivel național doar 26 de localități rurale beneficiază de acest serviciu. (Prelucrare date INS 2005) În ceea ce privește încălzirea prin centrala termică, doar 2,4% dintre gospodăriile din mediul rural beneficiază de acest serviciu, în timp ce 89% dintre gospodăriile utilizează sobe pe bază de lemn, cărbune, petrol. (INS, 2005).

Furnizarea și accesul la serviciile medicale și sociale

Reprezintă o problemă cheie pentru asigurarea unei mai bune calități a vieții în comunitățile rurale și pentru dezvoltarea economică și socială a zonelor rurale. În același timp, zonele rurale, mai ales cele cu populație dispersată, reprezintă provocări unice pentru gestionarea și utilizarea serviciilor. Este nevoie, de asemenea, să se îmbunătățească sprijinul comunitar pentru grupurile vulnerabile, cum ar fi vârstnicii, mai ales cei care trăiesc în locuri izolate. Problema vârstnicilor din zonele rurale nu s-a bucurat de o atenție prea mare din partea părților interesate; ca și în alte țări, acest grup are nevoie de o grijă specială, pentru care însă nu există personal calificat disponibil. De asemenea, nivelul scăzut de dezvoltare economică a generat probleme legate de existența, calitatea și accesibilitatea serviciilor de asistență socială și în special în cadrul serviciilor de îngrijire temporară sau permanentă în cămine pentru persoane vârstnice. Astfel, în anul 2005, la nivel național, dintr-un număr total de 168 de unități pentru asistarea adulților doar 19 unități reprezentau cămine pentru persoane vârstnice. (INS 2005). La nivelul anului 2001, în spațiul rural, existau doar 81 de case de copii (Studiu MADR).

În anul 2005, numărul total al creșelor înregistrate la nivel național a fost de 291 din care 2 situate în spațiul rural, numărul mic al acestora reflectând situația critică în care se prezintă acest sector.

De asemenea în mediul rural parcurile, spațiile de joacă pentru copii, pistele de biciclete etc., sunt slab reprezentate, situație prezentă și în cazul piețelor, parcurilor. În concluzie, situația actuală a serviciilor și infrastructurii afectează puternic calitatea vieții în spațiul rural și constituie o piedică pentru dezvoltarea activităților economice.

Investițiile pot fi finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Program operațional regional POR, Axa Prioritară 3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale, Sprijin pentru îmbunătățirea infrastructurii serviciilor sociale, de sănătate și siguranța publică în situații de urgență; modernizarea infrastructurii educaționale.

Sursa PNDP

CAPITOLUL 6. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT a județului, domeniului agroalimentar și a serviciilor:

Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Concentrarea investițiilor în comerț / industrie / servicii în anumite zone ale județului, facilitează adaptările de infrastructură; ➤ Prezența unor firme puternice și a unor modele de succes locale, în agricultură; ➤ Interes din partea agenților economici de a colabora cu instituțiile publice, precum și din partea acestora din urmă; ➤ Existența unor universități care pot furniza importante resurse umane și informaționale; ➤ Tradiție în agricultură, industria alimentară, sectoare cu bune perspective de dezvoltare: mari unități de producție agricolă (care practică un sistem integrat de cultura mare, zootehnie, tratamente fitosanitare, obținerea de sămânță certificată și au în dotare echipamente agricole moderne), industria de procesare a cărnii, industria vinului etc. ➤ Zonă viti-pomicolă de renume; ➤ Există acoperire teritorială cu servicii financiar-bancare; ➤ Infrastructura IT dezvoltată în zonele urbane; ➤ Acoperirea județului cu specialiști în agricultură prin structurile teritoriale DADR, OJCA; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reticența comunității de afaceri și a persoanelor fizice pentru asociere, în vederea realizării unor investiții comune; ➤ Insuficienta comunicare între universități și IMM; ➤ Lipsa facilităților pentru investitori la nivel local; ➤ Distrugerea patrimoniului CAP-urilor; ➤ Atomizarea proprietății agricole, lipsa unei strategii în exploatarea agricolă (în marea majoritate a cazurilor, predominând autoconsumul care se încadrează între 80-100%); ➤ Nivel de mecanizare scăzut, dotarea necorespunzătoare cu utilaje, necultivarea întregii suprafețe agricole și întârzierea lucrărilor; ➤ Aplicarea incorectă a legii 18/1990 și imperfecțiunile legii – blocarea circulației terenurilor și a formelor asociative; ➤ Situația deteriorată a infrastructurii agricole, slaba utilizarea a sistemului de irigații, deteriorarea instalațiilor; ➤ Lipsa de capital financiar; ➤ Serviciile financiar-bancare inflexibile, nu sunt adaptate la cerințele pieței, practică dobânzi mari și nu au pachete specifice și atractive pentru clienții din domeniul analizat; ➤ Gradul scăzut de calificare a populației din agricultură și practicarea sistemelor economice închise, de tip natural, în propria gospodărie; ➤ Insuficiente cunoștințe de management, contabilitate și legislație a persoanelor din rural; ➤ Îmbătrânirea forței de muncă (plecarea tinerilor în străinătate);

Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Existența unor programe de finanțare care se adresează întreprinderilor din mediul urban și rural; ➤ Existența unui mediu antreprenorial favorabil; ➤ Existența unor măsuri de sprijin financiar pentru formele asociative care au ca efect creșterea dimensiunilor exploatațiilor agricole și exploatarea intensivă a terenurilor; ➤ Creșterea numărului de servicii și a cererii de servicii, inclusiv a celor sociale; ➤ Existența unor suprafețe agricole compacte, mari, facilitează planificarea și rotația culturilor; ➤ Cererea la export de produse agricole ecologice ➤ Cererea pentru produse tradiționale pe piețele externe; ➤ Creșterea la nivel internațional a cererii pentru agroturism. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Creșterea diferențelor economice între zonele județului; ➤ Descreșterea demografică; ➤ Profit scăzut în furnizarea de servicii, datorat cererii mici de servicii; ➤ Lipsa de adaptare a operatorilor economici la concurență și la cerințele pieții în general, ➤ Neperceperea regulilor impuse de o piață comunitară; ➤ Competitivitatea scăzută a produselor și serviciilor locale pe piața comunitară; ➤ Apariția marilor firme și concerne în activitățile agricole care riscă să falimenteze micii producători; ➤ Schimbarea lentă a mentalității cu referire la asociere; ➤ Modificările dese ale legislației fiscale;

CAPITOLUL 7. STRATEGIA PLURIMULTIFUNCȚIONALĂ A DEZVOLTĂRII SECTORULUI SERVICIILOR ÎN ÎNTRINDERILOR DIN AGRICULTURA, PENTRU MODERNIZAREA SISTEMULUI DE SERVICII ȘI A PERFORMANȚEI ACESTORA

Document de sinteză

În județul Iași este evidentă lipsa unei abordări strategice în sectorul serviciilor pentru agricultură. După 1989, deteriorarea progresivă a organizării sectorului agroalimentar, a lăsat toată țara într-o gravă întârziere tehnologică în ceea ce privește agricultura extensivă, cât și în ceea ce privește agricultura specializată, dezvoltarea sectorului produselor tradiționale, zootehnie etc.

În fiecare dintre aceste zone productive, s-au înregistrat întârzieri calitative în ceea ce privește implementarea standardelor Uniunii Europene, dar și cantitative în ceea ce privește producțiile medii la hectar, acestea fiind într-o foarte mare măsură, inferioare potențialului.

De câțiva ani, s-a inoculat iluzia ca o agricultură foarte săracă dar realizată cu costuri mici, nu are de ce să se teamă de concurența străină.

Astăzi ne dam seama că agresivitatea piețelor în curs de dezvoltare, Turcia, Grecia, China, amenință serios însăși supraviețuirea firmelor agroalimentare românești.

Prețurile competitive, o ambalare mai atractivă, cererea de produse străine, introducerea pe piața românească a Rețelelor de supermarketuri și hipermarketuri care utilizează prețuri mici și standarde calitative adaptate la propria clientelă, pun în mare dificultate sectorul agroalimentar care este în mod serios condiționat și de oferta redusă de produse către export.

Pentru a face față acestei situații de pe piață, este nevoie de o strategie care să permită producătorilor mari, mijlocii și mici, găsirea pe piață a unor servicii care să ducă la creșterea nivelurilor de competitivitate.

Există servicii directe, dar trebuie construit și un context de oferte de servicii care să permită introducerea pe piață a produselor potrivite din punct de vedere al controlului calității, al satisfacției clientului, al ambalării, produsele care valorifică tipicitatea și rețetele tradiționale, care pot să concureze cu cele străine, din punct de vedere al calității și prețului.

În acest sens, nu putem face abstracție de serviciile comercializate pe plan local, dar în același timp operatorii trebuie să se gândească la proiectarea de platforme comerciale moderne necesare pentru expedierea produselor pe piețele internaționale. Întotdeauna trebuie acordată atenție consumatorilor, care în fapt sunt cei care stabilesc sau modifică modalitățile de achiziționare.

Ținând cont de particularitățile organizatorice și de potențialul subiecților instituționali care se ocupă de agricultură, pentru ca producătorii să devină competitivi pe piețe, este necesară o strategie de dezvoltare, comunicare și de marketing a produselor, care trebuie însușită de principalii operatori instituționali publici și privați.

Această necesitate a reieșit în mod gradual pe tot parcursul proiectului, urmare analizării chestionarelor și din interviurile calitative pe care le-am aplicat operatorilor din diverse sectoare, segmente și nișe. Rezultă cu siguranță un cadru negativ, care demonstrează o întârziere productivă și comercială gravă.

Trebuie așadar schițată o strategie de intervenție, în măsura să garanteze o abordare strategică a sectorului în totalitatea lui și pe segmente, fără a omite produsele de nișă, cum sunt produsele tradiționale care ar putea deveni, în unele cazuri, atractive comparativ cu produsele fără specificitate locală concretă. În acest mod se poate ieși din situația actuală, când absența unor mărci cunoscute de valoare, împiedică aplicarea unor politici de prețuri diferențiate.

În această strategie, ne propunem ca obiectiv realizarea de beneficii pentru comunitatea și economia locală, de reorientare a ofertei de produse agricole și

agroalimentare până la produsele de categoria 4° (condiționate și ambalate pentru consumatorul final).

Întârzierea de până acum, ar putea fi transformată într-o oportunitate pe termen lung, dacă actorii vor ști să joace bine "cartea pusă la dispoziție". Ne referim în special la produsele ecologice, tradiționale, la agricultura compatibilă și durabilă cu respectarea regulilor de protecție a mediului dar și la noile oportunități apărute pentru agricultură, care costau în producția de bioenergie și în resursele financiare puse la dispoziție de Uniunea Europeană pentru realizarea unor astfel de obiective.

Fazele-cheie ale procesului de construire a Strategiei, introduse de către partenerul italian din cadrul proiectului, Consorzio Sviluppo e Impresa și de echipa de specialiști coordonată de prof. Diego Begalli, profesor în Economie, Evaluare Rurală și Marketing Agroalimentar în cadrul Universității din Verona, **sunt:**

- Analiza informațiilor și a datelor cu privire la teritoriul, evaluarea punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și a pericolelor cu privire la dezvoltarea agroalimentară prin realizarea **Raportului Diagnostic**.
- Realizarea **Liniilor Directoare pentru dezvoltarea Durabilă a Teritoriului și a Programei de acțiuni** prin intermediul **implicării actorilor locali** în definirea obiectivelor strategice, a acțiunilor, a resurselor, a indicatorilor de monitorizare.

Rezultatul pe care dorim să-l atingem cu acest proiect și care reprezintă una dintre acțiunile cele mai importante, este acela de a antrena diverșii subiecți instituționali publici și privați să participe la crearea unui leadership strategic, care să opereze pentru atingerea obiectivelor competitive (teritoriale) ale proiectului, de interes public. Acest Leadership va promova dezvoltarea agroalimentară prin intermediul îmbunătățirii serviciilor.

Printre consecințe enumerăm obținerea unei mai bune utilizări a stimulentele economice devenite disponibile la diverse nivele (european, național și regional).

Constituirea unui Leadership indică dorința unei acțiuni unitare între toți operatorii sectorului, înțelegerea și împărțirea conceptului dezvoltării agroalimentare, prin intermediul dezvoltării noilor servicii, prin îmbunătățirea serviciilor existente și printr-o nouă abordare strategică împărțită între diverși actori ai dezvoltării teritoriale.

RAPORTUL DIAGNOSTIC

Raportul Diagnostic este **rezultatul unei analize intercalată cu informații, date și cercetare în teren**. Pentru aceasta analiză s-a ținut cont de următoarele tipuri de informații:

- statistici curente (demografice, sociale, economice, teritoriale ...);
- date referitoare la principalele produse agricole, structurile de servicii, nivelele de productivitate, serviciile de informare, formare, structurile pentru comercializare, comunicare, transporturi, oferta de mașini și de echipamente;
- fluxuri de mărfuri (import - export);
- date colectate prin intermediul interviurilor și chestionarelor;
- informații provenite de la întâlniri cu interlocutorii (primari, Direcții de Agricultură, operatori agricoli, fermieri, profesori universitari, grupuri de producători);
- date privind programele de finanțare:
 - FEADR Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
 - FEDR- *Fondul European de Dezvoltare Regională*
 - Program Operațional Regional POR
 - Program Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu)
- analizele din literatura de specialitate cu privire la posibile scenarii pentru agriculturi și piețe agroalimentare.

Analiza materialului informativ sintetizată prin combinarea rezultatelor din fiecare capitol de reflecție și de sinteză, a condus la elaborarea unei **liste a punctelor tari și a punctelor slabe în ceea ce privește dezvoltarea domeniului agroalimentar din județul Iași**.

Într-un context socio-economic marcat de un grad ridicat de depopulare a zonei, în special în privința tinerilor, **Leadershipul** ar trebui să ofere oportunități concrete pentru creșterea economică și pentru dezvoltarea forței de muncă, nu numai în sectorul agroalimentar, dar și în alte activități complementare și esențiale pentru dezvoltarea rurală

(diverse forme de turism legate de teritoriu, meșteșuguri, comerț etc.). Cu un asemenea potențial zona ieșeană poate deveni extrem de competitivă în comparație cu alte zone din România mai dezvoltate din punct de vedere al poziției lor geografice și serviciilor de transport de bună calitate.

Multe lucruri, sunt necesare, **pentru a transforma patrimoniul teritorial bogat in resurse (naturale și culturale) într-un patrimoniu mai ușor de utilizat**, pentru destinația agroalimentară și turistică și **în măsura să aducă venituri**. Numai atunci când teritoriul va avea un lanț de servicii și aceste servicii vor interacționa cu procesul de producție, județul Iași va putea fi considerat pe deplin o zonă agroalimentară de referință, valorificând o vocație turistică care are încă mari oportunități de punere în aplicare și în valoare.

ANALIZA CHESTIONARELOR

Activitatea de cercetare derulată în cadrul proiectului a urmărit identificarea interconexiunilor dintre întreprinderile productive și cele prestatoare de servicii, astfel încât nevoile întreprinderilor productive să fie acoperite eficient și să beneficieze de servicii de calitate la standarde înalte. De asemenea, cercetarea a avut în vedere localizarea nișelor de piață în ceea ce privește cererea și oferta de servicii prestate către întreprinderile agroalimentare, astfel încât nișele identificate să fie acoperite fie de către întreprinderile deja existente prin diversificarea și îmbunătățirea ofertei acestora, fie prin înființarea unor noi întreprinderi.

Cercetarea s-a orientat către următoarele direcții:

- analiza asupra nevoilor, problemelor și posibilităților de dezvoltare a întreprinderilor agro-alimentare;
- analiza asupra tipurilor de servicii prestate de întreprinderile în județul Iași;
- gradul de acoperire a serviciilor în ceea ce privește raportul cerere/oferta în județul Iași;
- oportunități de colaborare/parteneriate;
- profilul întreprinzătorilor și IMM-urilor;
- abilități și cultura antreprenorială specifică;
- posibilități de dezvoltare integrată;
- identificarea unor servicii necesare în județul Iași.

Elaborarea cercetării s-a realizat pe baza unei metode calitative cu interviurile administrate unui grup țintă. Cercetarea cantitativă a fost realizată pe un eșantion reprezentativ pentru întreprinderile agro-alimentare și cele prestatoare de servicii (în domeniul agro-alimentar) din regiunea Nord-Est. Cercetarea s-a desfășurat în perioada aprilie 2009 - septembrie 2009. Instrumentul utilizat în elaborarea cercetării a fost chestionarul. Aplicarea chestionarelor a fost administrată de operatorii de interviu desemnați din cadrul Centrului de Promovare și Informare a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară și din cadrul partenerilor în proiect. Volumul eșantionului a fost de 200 de întreprinderi, dintre care 100 agro-alimentare și 100 prestatoare de servicii. Administrarea chestionarelor s-a realizat în două etape:

- Etapa I în care au fost aplicate 100 de chestionare, întreprinderilor agro-alimentare din județul Iași;
- Etapa II în care au fost aplicate 100 de chestionare, întreprinderilor prestatoare de servicii în domeniul agro-alimentar din județul Iași;

Prelucrarea și analiza datelor a fost realizată de experții desemnați în cadrul proiectului, iar rezultatele cercetării, concluziile, precum și recomandările specifice obiectului cercetării sunt integrate în cadrul prezentei Strategiei de dezvoltare a întreprinderilor prestatoare de servicii.

Puncte puternice:

- Teritoriu cu o puternică vocație agricolă (calitatea solului, precipitațiile, prezența pânzei freactice);

- Existența ecosistemelor diversificate care permit cel puțin din punct de vedere al potențialului diferențierea producției agricole (culturi de semințe, legume-fructe, acvacultură etc);
- culturi organice – mediul și tehnicile de cultivare rudimentare adoptate până în prezent determina vocația pentru agricultura biologică și biodurabilă.
- Tradiție gastronomică și enologică;
- Existența a numeroase produse tradiționale;
- Conformarea teritoriului;
- Achiziționarea terenurilor input la prețuri avantajoase
- ampla disponibilitate de terenuri pentru atingerea masei critice adecvate și pentru producția de bioenergie.

Au fost individualizate următoarele puncte critice:

- ferme de dimensiuni mici;
- grad scăzut de asociere la nivelul producției agricole, cât și al prelucrării și transformării materiilor prime;
- ponderea mică a serviciilor în agricultură. Valoarea serviciilor reprezintă un procent infim, care variază între 1 și 2 % din producția agricolă totală de bunuri și servicii agricole;
- lipsa productivității și a producției de calitate;
- lipsa resurselor financiare;
- experiența modestă în managementul tehnic și în marketing;
- lipsa infrastructurii logistice de piață;
- utilizarea de tehnologii învechite și gradul redus de mecanizare al proceselor agricole. În județul Iași, suprafața arabilă ce revine pe un tractor fizic este de 78,4 ha, în timp ce în Germania sunt 9 ha la un tractor, în Belgia 7 ha/tractor, iar în Austria 4 ha/tractor. În ultimii trei ani, parcul de tractoare și mașini agricole a rămas aproximativ același ca număr de bucăți;
- Numărul mic de IMM-uri care operează în sectorul serviciilor; în mediul rural doar 3,5% din întreprinderile mici și mijlocii operează în sectorul serviciilor;
- rentabilitatea scăzută a producției agricole;
- procentul mare al persoanelor ocupate încă în agricultură, mai ales în cea de subzistență și semisubzistență;
- nivelul scăzut de educație și de formare profesională;
- orientare puternică pentru autoconsum și implementarea la nivel scăzut a standardelor de calitate cerute de piață;
- dificultăți în respectarea cerințelor de calitate, siguranța alimentară, sănătate și bunăstare animală, precum și de mediu, necesare pentru respectarea angajamentelor luate în momentul aderării la UE;
- lipsa de sisteme de integrare verticală a canalelor de distribuție și a filierelor
- gradul redus de ocupare al forței de muncă din spațiul rural

Raportul Diagnostic, este **produsul unei reflecții asupra teritoriului, realizată cu actorii locali**. Procesul de construcție al etapei de diagnostic, a fost gândit să îmbogățească patrimoniul informativ, prin programarea a 3 mese rotunde, administrarea a 201 chestionare cantitative și 15 interviuri calitative pe operatori economici. Acești actori locali ai zonei din județul Iași au un rol semnificativ ca beneficiari în lanțul de servicii, care urmează să fie format la fel și datorită interacțiunii dintre ei. Având convingerea că accesul pe piață constituie pragul obligatoriu pentru dezvoltarea nu numai a domeniului agroalimentar, ci și din punct de vedere socio-economic al zonei, prin intermediul întâlnirilor cu actorii instituționali și cu operatorii, s-a dorit însușirea principalelor elemente, care au permis identificarea punctelor tari și a celor critice privind oferta de servicii.

În literatura de specialitate actuală, mai ales în lumina acordurilor internaționale care au apărut ca urmare a Protocolului de la Kyoto, factorii cheie din scenariile cu privire la dezvoltarea agriculturii în mileniul 3, sunt: siguranța produselor alimentare, alimente sănătoase, reducerea dezechilibrelor zonale, durabilitatea mediului din agricultură.

Aceste aspecte și, în special, cel legat de durabilitatea ambientală, cu privire la principiul "CROSS-COMPLIANCE" vor lega totdeauna sprijinul financiar public, de sectorul agricol. Cu alte cuvinte, justificarea sprijinului public pentru acest sector va fi din ce în ce mai axat pe adoptarea de către societățile agricole, a bunelor practici agroambientale. Rezultatul acestor politici, îl constituie beneficiul pe care sectorul îl oferă comunității, în schimbul sprijinului public.

Acest principiu, privind mediul, va găsi, de asemenea, aplicare și în alte politici publice asupra cărora agricultura are un impact, ca de exemplu: siguranța alimentelor, protecția sănătății consumatorilor sau protecția asupra specificității social-culturale locale. Este evidentă în acest moment, interconectarea între aceste aspecte și punctele forte ale agriculturii din județul Iași, enumerate anterior.

O altă componentă cheie a dezvoltării globale a agriculturii este reprezentată de reducerea treptată a barierelor tarifare și în consecință de extinderea zonelor de liber schimb. În acest cadru nou, avantajele anterior protejate de politicile protecționiste nu mai există sau se reduc semnificativ, ducând la creșterea competitivității bazată pe leadership de cost sau pe diferențierea de produs.

Astfel, cu cât interacțiunea între instituții și operatori este mai mare, cu atât mai rapidă va fi dezvoltarea producției agroalimentare și valorificarea economică și socială teritorială.

Dintre actorii locali semnificativi, participanți la elaborarea strategiei, subliniem întâlnirea cu diverși primari (inclusiv cu cei din comunele mai puțin populate), în speranța că punctul lor de vedere reprezintă un punct de reper pentru o bună planificare locală, datorită apropierii de oameni și a discuțiilor zilnice cu diverse instituții din teritoriu. Prin urmare, experiența lor a oferit un indiciu real, în elaborarea etapei de diagnostic a teritoriului.

Au urmat apoi întâlniri cu DADR și OJCA în județul Iași, inclusiv cu firme din teritoriu și s-au organizat ateliere de lucru la care au participat operatori și grupuri de producători, care nu sunt încă în mod oficial recunoscute.

Pe acest teren încă fragil dar care ar putea fi dezvoltat prin interacțiunea între diferiți actori locali, instituționali dar și operaționali, **contribuția specifică și inestimabilă a Leadershipului propus, este aceea de a deveni un punct de referință pentru elaborarea de activități comune și dezvoltarea unui lanț eficient de servicii.**

Pentru o bună oportunitate, ceea ce presupune de asemenea acțiune o rapidă pentru că decalajul competițional este deja foarte mare și nu trebuie speriat, este nevoie ca Leadershipul să găsească modalități operative de a construi un limbaj și acțiuni care să fie acceptate de instituții și operatori. Deci, poate folosi în mod concret rolul de catalizator pe care și-l propune, asigurându-se că acțiunile diferitelor componente teritoriale cooperează între ele, pentru a produce o dezvoltare calitativă a domeniului agroalimentar și o valorificare socială, economică, a mediului în ansamblu, pe întreg teritoriul. Pentru acest lucru, Leadershipul trebuie să elaboreze o **organigramă numerică și calitativă adecvată**. Aceasta va fi caracterizată de o înțelegere comună orientată spre rezolvarea problemelor în mod constant, concertată pe integrarea între diferite discipline, operatori, instituții și între diferite zone. În același timp ea va fi caracterizată prin capacitatea de a comunica sensul misiunii realizate, a rezultatelor atinse și a dorinței de a încuraja și a completa eforturile depuse de operatori.

LINIILE DIRECTOARE PENTRU DEZVOLTAREA SERVICIILOR ÎN SECTORUL AGROALIMENTAR

Se precizează că finalitatea generală a acestor analize, nu este aceea de a redistribui competențe între diferiți actori ai dezvoltării economice, ci de a crea un comitet strategic comun pentru ca acțiunile să devină sinergice și pentru a îmbunătăți comunicarea între serviciile oferite.

Ar putea apărea probleme legate de resursele umane limitate și / sau de cele financiare și de lipsa de personal tehnic specializat în anumite domenii (doar unele instituții au dezvoltat competențe specializate pentru anumite tipuri de servicii).

De asemenea, pot apărea probleme legate de imposibilitatea de a putea folosi cele mai avansate tehnologii sau potrivite pentru anumite tipuri de servicii (în acest caz este vorba de problema accesului la informații sau inovare).

Liniile directoare sunt rezultatul unui proces constructiv, care ia în considerare:

- Principiile agriculturii durabile;
- Cunoașterea contextului;
- Referirea constantă la participarea locală;
- Orientările în fapt spre programarea și planificarea agriculturii la nivel Regional și Național;
- Oportunități existente în programe cofinanțate din fonduri ale Uniunii Europene.

Obiective strategice

Strategia identifică 8 obiective strategice:

I Creșterea culturii antreprenoriale a operatorilor din sectorul agroalimentar, bazată pe implementarea procedurilor și practicilor;

II. Sensibilizarea întreprinderilor cu privire la oportunitățile oferite de noul cadru instituțional și de piață, pentru a genera beneficii pentru comunitatea locală;

III. Caracterizarea sistemului agroalimentar local, ca fiind un sistem de valori;

IV. Adaptarea calității serviciilor la cerințele companiilor și consumatorilor, pentru a face față noilor provocări competitive;

V. Inventarierea inițiativelor specifice, disponibile pentru formarea profesională a operatorilor;

VI. Promovarea recunoașterii județului Iași, prin intermediul produselor agroalimentare specifice;

VII. Promovarea și stabilizarea ocupării forței de muncă prin favorizarea incluziunii tinerilor, îmbunătățirea și diferențierea ofertei de produse și servicii rurale;

VIII Îmbunătățirea calității vieții în mediu rural.

Strategia organizațională

1. Serviciile întreprinderilor agricole și agroalimentare au nevoie de o organizare de rețea. În cadrul acestei rețele, subiecții publici și privați, operând într-o autonomie juridică, instituțională și economică, împărtășesc o strategie comună cu obiective precise (colective) de dezvoltare teritorială.

2. Este prin urmare necesară crearea unui leadership strategic, care definește liniile de dezvoltare.

3. Acest leadership va utiliza sistemul stimulentei publice, pentru a ghida investițiile private funcție de liniile strategice de dezvoltare, prezentate anterior și va acționa în special asupra:

- tipului de investiții (de exemplu: irigarea, conservarea la rece, uscarea, livezi noi, plantații viticole, etc.);
- Sectorului de activitate (lapte, carne, semințe, fructe și legume, etc.);
- tipul de întreprinzatori beneficiari care include și profilul subiecților care vor fi susținuți (de exemplu, tineri întreprinzatori);
- tipului și formei juridice a întreprinderii (IMM-uri, consorții, etc.);
- atingerii obiectivelor de durabilitate ambientală, calității produselor și în general a bunelor practici.

Sperăm că pentru buna funcționare a Leadershipului, acesta va accesa o măsură de finanțare publică adecvată (structurală), inclusiv prin intermediul instituirii unui posibil fond de garantare local. Punctele de mai sus cu privire la stimulentele publice privesc tipologia

intreprinderilor de servicii care operează în furnizarea de input-uri pentru firmele agricole și agroalimentare.

În ceea ce privește, domeniul de aplicare al serviciilor de asistență tehnică și de formare profesională a întreprinzătorilor, modelul de organizare propus aici se bazează pe următoarele elemente:

- Încurajarea creierii de firme de consultanță cu capital mixt (public / privat) de tip spin-off, în care sistemul public deține o parte din capitalul de risc iar furnizorul deține know-how-ul experimental și intelectual, care este apoi dezvoltat de tehnicienii privați;
- Transferul know-how-ului de la punctul precedent se face prin utilizarea instrumentului etapizat, pe termen lung (6 luni-1 an) în cazul tinerilor tehnicieni, sau prin intermediul unui curs de formare intensiv, scurt în cazul tehnicienilor proveniți de pe piața forței de muncă;
- Organizarea de servicii de asistență tehnică după modelul "Departamentelor de Produs" și/sau de filiere (vie-vin, lapte-brânzeturi, fructe, semințe, agricultura ecologică, etc.), în ceea ce privește livrarea serviciilor tehnice și de înaltă specificitate (ex. protecția plantelor, mecanizarea culesului, tăierea și sistemele de creștere, gestionarea proceselor de transformare a materiei prime agricole etc.);
- Organizarea de servicii de asistență tehnică care urmează logica "funcțională" în ceea ce privește furnizarea de servicii considerate "transversale" (consultanță economică, fiscală, juridică, proiecte de dezvoltare a afacerilor, finanțarea proiectului, etc.);
- Logica de dezvoltare a rețelei este aceea de a identifica prioritățile de bază ale interesului exprimat de către grupurile de lobby, reprezentate de Leadership.

Resursele necesare pentru dezvoltarea Strategiei

Putem face referire la următoarele tipuri de resurse necesare:

➤ **Resurse Umane**

Pentru acțiunile pregătitoare ale activității Leadership-ului, subiecții publici și privați implicați vor pune la dispoziție o parte din structura lor organizatorică pentru constituirea unui birou de planificare.

➤ **Resurse financiare**

Conștientizarea cerințelor privind necesitatea resurselor economice necesare pentru punerea în aplicare a strategiei : trebuie conștientizat faptul că ea creează premise extraordinare, în beneficiul economiei locale.

Prin urmare, nu ar trebui să existe un dezechilibru între cheltuieli și venituri, dar cu toate acestea, este necesar să se raționalizeze resursele financiare ținând cont de liniile directe și de Programul de Acțiune și să se profite de oportunitățile disponibile pe plan local, regional, național și european.

➤ **Resurse de informații pentru monitorizare**

Verificabilitatea rezultatelor este un element decisiv pentru a începe procesul de punere în aplicare a Strategiei și este considerat o resursă importantă, precum și o responsabilitate instituțională, pentru că fiecare proiect poate fi ajustat în ceea ce privește obiectivele și instrumentele, funcție de problemele întâmpinate în timpul implementării. Sistemul de Monitorizare prin identificarea indicatorilor procedurali și finalizați, evaluarea gradului de implementare a diferitelor măsuri, realizări fizice, rezultate de impact economic, sociale, de mediu, devine parte a Programului de acțiune.

Conferința Anuală Agroalimentară de la Iași, ar putea fi o oportunitate pentru a verifica periodic punerea în aplicare a Strategiei, utilizând instrumentul de indicatori enumerați anterior.

CAPITOLUL 8. MODELE DE SUCCES

Modelul Francez

Primele Cooperative de Utilizare în Comun a Mașinilor Agricole (CUMA) au fost create în Franța în anul 1908. Cooperativele CUMA s-au constituit prin asocierea a minim patru agricultori francezi. Membrii săi subscriu părți sociale și utilizează mașinile în comun. Finanțarea se realizează din împrumuturi cu dobânzi bonificate, pe baza unui program multilateral de investiții.

Numărul acestor cooperative depășește 12 000 în Franța. Pentru ca un agricultor să facă parte din CUMA, el se obligă să utilizeze mașinile un anumit număr de ore, în funcție de suprafața de teren pe care o deține. De asemenea, participă direct și la autofinanțarea cooperativei, mai precis, la cumpărarea fiecărei mașini în parte. În cazul în care, o mașină nu îl interesează pe cooperador, el nu este obligat să participe financiar la cumpărarea ei.

Modelul Elvețian

În Elveția, sunt constituite bănci de mașini, în cadrul cărora fiecare agricultor rămâne proprietarul mașinii sale, dar le pune la dispoziția tuturor pentru tarife fixe avansate.

Modelul Japonez

În Japonia există 2 tipuri de cooperative (JA):

- Cooperative multiscop. Aceste cooperative desfășoară activități multiple: oferă consiliere în agricultură și probleme ce privesc bunăstarea fermierilor, vânzarea produselor agricole, aprovizionarea cu materiale necesare, servicii de împrumuturi, economii, asigurări și utilizarea în comun a facilităților;
- Cooperative cu un singur scop. Acestea sunt organizate pe anumite domenii (producția și valorificarea legumelor și fructelor, creșterea vacilor de lapte, sericultură etc.).

De serviciile cooperativelor beneficiază atât fermierii (membri obișnuiți), cât și alte categorii de persoane din mediul rural (membri asociați). Membrii asociați nu au drept de vot în adunarea generală sau la alegerea conducerii cooperativei.

Membrii obișnuiți numără între 70% și 80% din totalul membrilor, dar sunt cooperative în regiunea urbană unde procentul membrilor obișnuiți este mai mic de 50%.

Pentru a fi membru al unei cooperative, un fermier trebuie să exploateze cel puțin 0,1 ha de teren și să lucreze cel puțin 90 de zile pe an, în fermă. Numărul minim de membri pentru a înființa o cooperativă este de 15.

Asociațiile care au activități legate de agricultură pot obține calitatea de membru cooperador. Cetățenii care locuiesc în vecinătatea cooperativei pot deveni membri asociați.

CAPITOLUL 9. SURSE DE FINANȚARE

Reforma Politicii Agricole Comune din iunie 2003 și aprilie 2004 a introdus schimbări majore, care ar putea avea consecințe semnificative asupra economiilor rurale de pe întregul teritoriu rural al Uniunii Europene, în ceea ce privește modelele de producție agricolă, metodele de gestionare a terenurilor și de ocupare a forței de muncă, precum și, într-un sens mai larg, asupra condițiilor socio-economice din aceste zone rurale. Din acest motiv, politica de dezvoltare rurală a devenit din ce în ce mai importantă, UE alocând sume semnificative în acest scop în ultimii ani.

Regulamentul Consiliului 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune a creat cadrul legislativ pentru înființarea a două fonduri europene pentru agricultură și anume FEOGA (Fondul European de Garantare Agricolă), destinat finanțării măsurilor din pilonul 1 (politicile de piață) și FEADR (Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală) pentru finanțarea programelor de dezvoltare rurală din cadrul pilonului al II-lea al Politicii Agricole Comune.

Prioritățile dezvoltării rurale în perioada 2007-2013 și acțiunile sunt:

- îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier;
- îmbunătățirea mediului înconjurător și a peisajelor;
- îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și încurajarea diversificării;
- creșterea capacității locale pentru ocupare și diversificare.

Măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri” Axa I – „Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier”

Obiective generale:

- Îmbunătățirea și creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea instalării tinerilor fermieri și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igiena și bunăstarea animalelor, siguranța la locul de muncă;
- Îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole prin reînnoirea generației șefilor acestora, fără creșterea populației active ocupate în agricultură.

Obiectivele specifice ale măsurii se referă la creșterea veniturilor exploatațiilor conduse de tinerii fermieri.

Obiectivele operaționale se referă la creșterea numărului de tineri agricultori care încep pentru prima oară o activitate agricolă ca șefi de exploatații și încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții.

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul financiar nerambursabil acordat prin Măsura 112 sunt:

- fermierii în vârstă de până la 40 de ani (neîmpliniți la data depunerii Cererii de finanțare),
- persoane fizice sau juridice care practică în principal activități agricole și a căror exploatație agricolă:
- are o dimensiune economică cuprinsă între 6 și 40 UDE;
- este situată pe teritoriul țării;
- este înregistrată în Registrul fermelor/Registrul agricol.

Beneficiari eligibili care primesc sprijin nerambursabil prin Măsura 112, sunt:

- Persoană fizică;
- Persoană fizică înregistrată și autorizată în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008;
 - individual și independent, ca persoane fizice autorizate;
 - ca întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale;
 - ca membri ai unei întreprinderi familiale;
 - Societate cu răspundere limitată – SRL, înființată în baza Legii 31/1990; republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Măsura 123, Axa I – „Creșterea competitivității sectorului agricol și forestier”

Obiectiv general:

- Creșterea competitivității întreprinderilor de procesare agroalimentare și forestiere, prin îmbunătățirea performanței generale a întreprinderilor din sectorul de procesare și marketing a produselor agricole și forestiere, printr-o mai bună utilizare a resurselor umane și a altor factori de producție;
- Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee pentru obținerea de noi produse agricole și forestiere competitive;
- Adaptarea întreprinderilor la noile standarde comunitare atât în etapa de procesare, cât și în cea de distribuție a produselor obținute;
- Îmbunătățirea veniturilor întreprinderilor sprijinite prin creșterea valorii adăugate a produselor agricole;
- Creșterea valorii adăugate a produselor forestiere precum și a eficienței economice a activității microîntreprinderilor, prin dezvoltarea și modernizarea echipamentelor, proceselor și tehnologiilor de prelucrare.

Beneficiari:

- Micro-întreprinderi și Întreprinderi Mici și Mijlocii;
- Alte întreprinderi care nu sunt micro-întreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, care au mai puțin de 750 de angajați sau cu o cifră de afaceri care nu depășește 200 milioane euro;
- Cooperative agricole de procesare a produselor agricole – constituite conform Legii 566/2004;
- Societăți cooperative de valorificare – constituite;
- Asociații familiale;
- Grupuri de producători care au ca scop comercializarea în comun a produselor agricole și silvice și aparțin următoarelor forme juridice:
- societăți comerciale - constituite conform Legii nr. 31/1990
- cooperative agricole de procesare a produselor agricole, constituite conform Legii nr. 566/2004.

Măsura 125 - „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii”

Obiectiv general: adaptarea infrastructurii agricole și forestiere la noile structuri de proprietate apărute ca urmare a procesului de restituire a proprietăților în vederea creșterii competitivității sectorului agricol și forestier.

Măsura cuprinde două submăsuri pentru care se detaliază obiectivele specifice mai jos, după cum urmează:

Submăsura 125 a: „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii”

Obiective specifice

- Creșterea eficienței activității agricole prin îmbunătățirea aprovizionării cu input-uri și o mai bună valorificare a produselor rezultate;
- Diminuarea riscului și incertitudinii în agricultură prin reducerea incidenței fenomenelor naturale (secetă, inundații, eroziunea solului etc.);
- Ameliorarea calității mediului și diminuarea surselor de poluare.

Obiective operaționale

- Construirea și/sau modernizarea infrastructurii agricole: drumurile de acces și drumurile agricole de exploatație, lucrările de corectare a torenților, situate în fondul funciar agricol;
- Modernizarea și/sau re tehnologizarea sistemelor de irigații și a altor lucrări de îmbunătățiri funciare (drenaje, lucrări de apărare împotriva inundațiilor etc.).

Beneficiari ai Submăsurii 125 a:

- unitățile administrativ-teritoriale deținătoare de terenuri agricole și/sau de infrastructură de acces la exploatațile agricole, prin reprezentanții lor legali;

- Asociații de Dezvoltare Intercomunitare (ADI) deținătoare de terenuri agricole și/sau de infrastructură de acces la exploatațile agricole;
- Organizații /federații de utilitate publică ale proprietarilor/ deținătorilor de terenuri agricole.

Submăsura 125 b: „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea silviculturii”.

Obiective specifice:

- Dezvoltarea infrastructurii pădurii în vederea asigurării competitivității sectorului forestier;
- Diminuarea riscului incidenței fenomenelor naturale periculoase asupra pădurii.

Obiective operaționale:

- Construirea și/sau modernizarea infrastructurii forestiere (drumuri forestiere, căi ferate forestiere și funiculare);
- Lucrări de corectarea torenților în păduri.

Beneficiari ai Submăsurii 125 b:

- proprietari/deținători (cu drept de folosință) privați de pădure, persoane fizice și juridice;
- asociații de proprietari / deținători privați de pădure;
- unități administrativ-teritoriale deținătoare de pădure;
- Asociații de Dezvoltare Intercomunitare (ADI) deținătoare de pădure;
- Administratorul fondului forestier de stat - Regia Națională a Pădurilor –ROMSILVA, prin unitățile și filialele din structura sa.

ATENȚIE! Reprezentantul legal al unității administrativ-teritoriale este primarul (poate fi și Administratorul public pentru Comune și Asociații de Dezvoltare).

Măsura 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență”.

Obiectiv general: creșterea competitivității exploatațiilor agricole în curs de restructurare pentru facilitarea rezolvării problemelor legate de tranziție, având în vedere faptul că sectorul agricol și economia rurală sunt expuse presiunii concurențiale a pieței unice.

Obiectivele specifice ale măsurii se referă la:

- Creșterea volumului producției destinate comercializării pentru ca fermele de semi-subzistență să devină viabile economic;
- Diversificarea producției în funcție de cerințele pieței și introducerea de noi produse.

Obiectivele operaționale se referă la asigurarea sprijinirii veniturilor necesare în perioada de restructurare a fermelor de semi-subzistență pentru o mai bună utilizare a resurselor umane și a factorilor de producție, prin:

- stimularea spiritului antreprenorial;
- diversificarea activităților și veniturilor.

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul nerambursabil acordat prin Măsura 141, sunt persoanele fizice în vârstă de până la 62 de ani (neîmpliniți la data depunerii Cererii de finanțare), care desfășoară activități economice, în principal activități agricole și a căror exploatație agricolă:

- are o dimensiune economică cuprinsă între 2 și 8 UDE¹;
- este situată pe teritoriul țării;
- este înregistrată în Registrul fermelor/Registrul agricol;
- comercializează o parte din producția agricolă obținută.

¹**Unitatea de dimensiune economică (UDE)** reprezintă unitatea prin care se exprimă dimensiunea economică a unei exploatații agricole determinată pe baza marjei brute standard a exploatației (Decizia Comisiei nr. 85/377/CEE). Valoarea unei unități de dimensiune economică este de 1.200 Euro.

ATENȚIE!
Fondurile nerambursabile le puteți accesa începând din acest an și până în 2013.

Persoanele fizice pot desfășura activități economice și se pot înregistra și autoriza în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008:

- individual și independent, ca persoane fizice autorizate;
- ca întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale;
- ca membri ai unei întreprinderi familiale.

IMPORTANT ! Persoanele fizice neautorizate la data depunerii Cererii de finanțare, pot fi beneficiari eligibili ai acestei măsuri, dacă se înregistrează și autorizează în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 până la data încheierii Contractului de finanțare cu APDRP.

Pentru a putea primi sprijin în cadrul Măsurii 141, solicitantul va trebui să întocmească un Plan de afaceri pentru o perioadă de cinci ani.

După o perioadă de trei ani de la acordarea sprijinului se verifică respectarea cerințelor minime din Planul de afaceri de la inițial la solicitarea sprijinului. La această dată, solicitantul trebuie să demonstreze că față de situația inițială a activității precizată în

Planul de afaceri:

- producția agricolă obținută destinată comercializării înregistrează o creștere de 20%;
- dimensiunea economică a exploatației agricole crește cu minim 3 UDE.

Măsura 142 – „Înființarea grupurilor de producători”

Obiectiv general:

Creșterea competitivității sectoarelor primare agricol și silvic, prin dezvoltarea echilibrată a relațiilor dintre producători și sectoarele de procesare și comercializare, precum și adaptarea producției din punct de vedere calitativ și cantitativ la cerințele consumatorilor.

Obiectivul specific al măsurii este încurajarea înființării grupurilor de producători din sectorul agricol și silvic în vederea obținerii de produse de calitate care îndeplinesc standardele comunitare, prin aplicarea unor tehnologii de producție unitare și sprijinirea accesului la piață a propriilor membri.

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 142 sunt grupurile de producători recunoscute oficial începând cu data de 1 ianuarie 2007 până la 31 decembrie 2013, conform prevederilor legislației în vigoare.

IMPORTANT! Se exclud de la finanțare grupurile de producători, recunoscute preliminar, cele care au primit sprijin prin Programul SAPARD sau de la bugetul național, precum și organizațiile de producători din sectorul legume-fructe care beneficiază de sprijin prin Regulamentul (CE) nr. 2200/1996, precum și organizațiile de producători înființate pentru cultura de hamei.

Prin Măsura 142 se acordă sprijin public nerambursabil de 100%, conform anexei Regulamentului (CE) nr. 1698/2005.

Categoriile de solicitanți care pot primi finanțare nerambursabilă, recunoscuți ca și grup de producători conform legislației naționale în vigoare, sunt:

ATENȚIE

Elaborarea Planului de afaceri se realizează cu titlu gratuit prin accesarea Măsurii 143 "Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori".

ATENȚIE!

Concomitent cu sprijinul primit prin Măsura 142 grupul de producători și membrii săi pot depune proiecte și pentru alte măsuri din FEADR sau alte fonduri.

- Societăți comerciale, conform Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Societăți agricole și alte forme de asociere în agricultură, conform Legii nr. 36/1991 cu modificările și completările ulterioare;
- Asociații conform Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005;
- Cooperative agricole, conform Legii cooperăției agricole nr. 566/2004;
- Orice altă formă juridică de asociere, conform legislației în vigoare.
- În cadrul Măsurii 142 se acordă sprijin pentru grupurile de producători recunoscute conform legislației naționale în vigoare, care activează în următoarele sectoare:

1. Sectorul agricol:

- culturi de câmp (cereale, oleaginoase, culturi proteice, tehnice, culturi rădăcinoase câmp);
- horticultură (flori, plante ornamentale);
- viticultură (viță de vie pentru vin);
- creșterea animalelor pentru lapte;
- creșterea animalelor (excluzând laptele);
- granivore (porci și păsări);
- mixt (creșterea animalelor pentru lapte și carne/culturi vegetale și creșterea animalelor).

2. Sectorul forestier:

- produse lemnoase;
- produse nelemnoase*.

Pentru obținerea avizului de recunoaștere, grupul de producători trebuie să se adreseze Direcției pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală a județului, unde acesta își desfășoară activitatea.

Măsura 311: Diversificarea către activitățile non-agricole – măsură nelansată.

Măsura 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi”, Axa III – „Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”.

Obiectiv general: dezvoltarea durabilă a economiei rurale prin încurajarea activităților non-agricole, în scopul creșterii numărului de locuri de muncă și a veniturilor adiționale.

Populația de la sate obține venituri în special din agricultură, majoritatea locuitorilor din mediul rural practicând o agricultură de subsistență. De aceea veniturile sunt mici și nu asigură un nivel de trai decent. Prin măsura 312 - Sprijin pentru diversificarea către activități non-agricole și crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi - cuprinsă în Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) se dorește ca rata șomajului la sate și dependența de agricultură să se reducă treptat. Femeile și tinerii sunt categoriile sociale vizate de această măsură. În ceea ce privește activitățile care pot fi stimulate, PNDR prevede acordarea unei atenții speciale celor legate de valorificarea materiilor prime și a resurselor naturale prin crearea valorii adăugate, de promovarea meșteșugurilor tradiționale, producerea energiei regenerabile, practicarea agriculturii ecologice și obținerea produselor tradiționale ce pot fi valorificate prin turismul rural.

Obiective specifice:

- Crearea și menținerea locurilor de muncă în spațiul rural;
- Creșterea valorii adăugate în activități non-agricole;
- Crearea și diversificarea serviciilor pentru populația rurală prestate de către micro-întreprinderi.

* Produsele nelemnoase specifice fondului forestier sunt: fructele de pădure, semințele forestiere, ciupercile comestibile din flora spontană, plantele medicinale și aromatice, rășina și altele de acest fel, conform art. 39, litera e) din Codul Silvic, exceptând produsele rezultate din activități de vânătoare.

Obiectivele operaționale ale Măsurii 312 se referă la:

- Crearea de micro-întreprinderi precum și dezvoltarea celor existente în sectorul non-agricol în spațiul rural;
- Încurajarea inițiativelor de afaceri promovate, în special de către tineri și femei;
- Încurajarea activităților meșteșugărești și a altor activități tradiționale;
- Reducerea gradului de dependență față de agricultură;

Beneficiari eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 312:

- Micro-întreprinderile așa cum sunt definite în Recomandarea Comisiei (CE) nr. 361/2003 și în legislația națională în vigoare (având mai puțin de 10 angajați și care realizează o cifră de afaceri anuală netă sau de active totale în valoare de până la 2,0 milioane Euro echivalent în lei);
- Persoane fizice (neînregistrate ca agenți economici) - care se vor angaja ca până la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoană fizică autorizată și să funcționeze ca microîntreprinderi, iar în situația în care, în urma autorizării, se modifică reprezentantul legal al proiectului, vor depune toate documentele ce demonstrează transferul dreptului de reprezentare pentru noua formă de organizare juridică, această modificare neafectând respectarea criteriilor de eligibilitate și selecție ale cererii de finanțare.

Activități eligibile: Sunt sprijinite investițiile realizate atât de către micro-întreprinderile existente, cât și cele nou înființate din sectoarele non-agricole, în spațiul rural:

- Industria ușoară (articole de pielărie, încălțăminte, lână, blană, tricotaje, produse de uz gospodăresc, produse odorizante etc.);
- În activități de procesare industrială a produselor lemnoase – începând de la stadiul de cherestea (ex. mobila);
- Mecanică fină, asamblare mașini, unelte și obiecte casnice, producerea de ambalaje etc.
- Investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local (prelucrarea fierului, lână, olăritul, brodatul, confecționare instrumente muzicale tradiționale etc.), precum și marketingul acestora (mici magazine de desfacere a propriilor produse obținute din aceste activități).
- Servicii pentru populația rurală cum ar fi:
- Servicii de croitorie, frizerie, cizmărie;
- Servicii de conectare și difuzare Internet;
- Servicii de mecanizare, transport (altele decât achiziția mijloacelor de transport) protecție fitosanitară, însămânțare artificială a animalelor;
- Servicii reparații mașini, unelte și obiecte casnice;
- Achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile altele decât biocombustibilii, numai ca parte componentă a proiectelor de investiții sprijinite prin această măsură.

Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice”, Axa III – „Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”.

Obiectiv general: dezvoltarea activităților turistice în zonele rurale, care să contribuie la creșterea numărului de locuri de muncă și a veniturilor alternative, precum și la creșterea atractivității spațiului rural.

Obiectivele specifice ale Măsurii 313:

- Crearea și menținerea locurilor de muncă prin activități de turism, în special pentru tineri și femei;
- Creșterea valorii adăugate în activități de turism;
- Crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii și serviciilor turistice;
- Creșterea numărului de turiști și a duratei vizitelor.

Obiectivele operaționale ale Măsurii 313 se referă la:

- Creșterea și îmbunătățirea structurilor de primire turistice la scară mică;
- Dezvoltarea sistemelor de informare și promovare turistică;

- Crearea facilităților recreaționale în vederea asigurării accesului la zonele naturale de interes turistic.

Beneficiarii eligibili:

- micro-întreprinderile,
- persoanele fizice autorizate care funcționează ca și micro-întreprinderi,
- comunele (prin reprezentanții lor legali),
- asociațiile de dezvoltare intercomunitară realizate doar între comune, precum și ONG-urile. Micro-întreprinderile trebuie să fie înregistrate și să-și desfășoare activitatea propusă prin Proiect, în spațiul rural.

Prin Măsura 313 vor fi finanțate investițiile în infrastructura de primire turistică (construcția, modernizarea, extinderea și dotarea structurilor de primire turistice inclusiv cele agro-turistice). De asemenea, vor mai fi finanțate: investiții în activități recreaționale în infrastructura turistică de agrement independentă sau dependentă de structura de primire turistică; investiții în infrastructura la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice; dezvoltarea și/sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural (prima editare a materialelor promoționale).

Măsura 322 – „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, Axa III – „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”.

Obiective:

- Îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază în spațiul rural;
- Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală;
- Creșterea numărului de sate renovate;
- Creșterea numărului de obiective de patrimoniu din spațiul rural sprijinite.

Beneficiarii eligibili:

- Comunele prin reprezentanții lor legali conform legislației naționale în vigoare;
- Autoritățile locale (comune) sau Asociații de Dezvoltare Intercomunitare prin operatorii regionali pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată;
- Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare (ADI) realizate între două sau mai multe comune înființate conform legislației naționale în vigoare (Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare și Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare);
- ONG-uri, Așezăminte culturale și Instituții de cult definite conform legislației naționale în vigoare;
- Persoane fizice și juridice care dețin în proprietate sau administrează obiective de patrimoniu cultural sau natural de interes local și care aplică pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local și natural din spațiul rural.

Programul operațional regional POR

- Axa Prioritară 1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – poli urbane de creștere; Sprijin pentru dezvoltarea orașelor în vederea creșterii calității vieții locuitorilor și crearea de noi locuri de muncă.
- Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport; sprijin pentru reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane, inclusiv a șoselelor de centură.
- Axa Prioritară 3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale; Sprijin pentru îmbunătățirea infrastructurii serviciilor sociale, de sănătate și siguranță publică în situații de urgență; modernizarea infrastructurii educaționale.
- Axa Prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local; Finanțare pentru dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, reabilitarea centrelor industriale neutilizate; sprijinirea microîntreprinderilor.
- Axa Prioritară 5: Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului: Sprijin pentru restaurarea patrimoniului cultural-istoric, modernizarea infrastructurii turistice; îmbunătățirea calității infrastructurii din zonele naturale care ar putea atrage turiști.

Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu)

Prin POS Mediu se vor finanța investiții pentru următoarele sectoare de mediu:

➤ **Sectorul apă/apă uzată** (total 3,27 miliarde Eur, din care grant UE 2,78 miliarde)

Acest sector va beneficia de cea mai mare parte din fondurile europene alocate POS Mediu (60%). Investițiile au în vedere extinderea/modernizarea rețelelor de apă și canalizare, construirea/modernizarea stațiilor de tratare a apei potabile și a stațiilor de epurare, precum și creșterea calității serviciilor publice de apă și canalizare, în condițiile unor tarife acceptabile pentru populație. Pentru acest sector vor fi finanțate proiecte mari de infrastructură, care acoperă mai multe localități la nivel regional / județean și care vor aduce o contribuție importantă la conformarea cu standardele europene de mediu și vor avea un impact considerabil la dezvoltarea comunităților respective. Această abordare urmărește atât creșterea eficienței costurilor de investiții (prin realizarea de economii la scară), cât și a costurilor de operare a obiectivelor de investiții nou create. Beneficiarii proiectelor sunt Companiile Regionale de Apă. Proiectele vor fi selectate având ca bază obiectivele de realizare a angajamentelor de aderare pentru sectorul apă, conținute în Planurile de Implementare și luate în considerare la elaborarea Planurilor județene pentru apă/apă uzată (o listă indicativă a proiectelor este anexată la POS Mediu).

➤ **Sectorul de gestionare a deșeurilor/reabilitarea terenurilor** poluate istoric (total 1,17 miliarde Euro, din care grant UE 0,93 miliarde Euro)

Investițiile pentru acest sector vizează crearea de sisteme integrate de gestionare a deșeurilor la nivel regional, în paralel cu închiderea depozitelor de deșeuri neconforme. Se vor finanța măsuri de colectare, sortare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor menajere combinate cu măsuri de reducere a cantității de deșeuri, conform cu principiile și practicile Uniunii Europene în domeniu. Alte investiții sunt destinate unor proiecte pilot de reabilitare a terenurilor afectate de-a lungul timpului de diverși poluanți și care afectează negativ mediul și sănătatea umană. Beneficiarii proiectelor sunt autoritățile locale/județene sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Proiectele vor fi selectate în raport cu Planul Național și Planurile Regionale pentru Managementul Deșeurilor (o listă indicativă este anexată la POS Mediu). O primă prioritate se va acorda proiectelor de realizare a sistemelor integrate noi de gestionare a deșeurilor la nivel regional/ județean, unde nu au fost, până acum, investiții majore (planificate a fi lansate în 2007-2009), iar o prioritate secundară se va acorda proiectelor pentru extinderea sistemelor existente de management al deșeurilor.

➤ **Sectorul termoficare** (total 458 milioane Euro, din care grant UE 229 milioane Euro)

Investițiile preconizate pentru acest sector au în vedere reducerea emisiilor provenite de la centralele municipale de termoficare. Proiectele de investiții se vor realiza în localitățile în care centralele municipale reprezintă sursa cea mai mare de poluare a mediului. Beneficiarii proiectelor sunt autoritățile locale care au în gestionare centralele municipale de termoficare. Proiectele vor fi selectate în baza solicitărilor de oferte, la nivel național (call for proposals). Se va acorda asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor de investiții.

➤ **Sectorul protecția naturii** (total 215 milioane Euro, din care grant UE 172 milioane Euro)

Proiectele finanțate în acest sector vizează asigurarea unui management corespunzător al ariilor protejate și, implicit, stoparea degradării biodiversității și a resurselor naturale. O atenție deosebită se va acorda managementului site-urilor Natura 2000. Beneficiarii proiectelor sunt: administrațiile și custozii ariilor protejate, inclusiv situri Natura 2000, Agenția Națională pentru Arii Protejate (după înființare), Agențiile Locale de Protecție a Mediului, autoritățile publice, ONG-uri, institute de cercetare, universități, muzee. Proiectele vor fi selectate în baza solicitărilor de oferte, la nivel național.

Proiectele de investiții au ca scop protejarea populației și a bunurilor materiale de efectele devastatoare ale inundațiilor. Zonele de intervenție se vor selecta în concordanță cu strategia națională în domeniu, precum și în baza unor analize de risc.

ADRESE UTILE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

Ștefan cel Mare și Sfânt Bd., nr. 47-49, Iași, România, 700064
Telefon: 0232 255957
Fax: 0232 212612
E-mail: dadr@dadris.ro
Web: www.dadris.ro

OFICIUL JUDEȚEAN PENTRU STUDII PEDOLOGICE ȘI AGROCHIMICE IAȘI

Str. Dumbrava Roșie, nr. 3, 700471, Iași, România
Telefon/fax: 0232 277435

UNITATEA FITO SANITARĂ IAȘI

St. Dumbrava Rosie, nr. 3, 700471, Iași, România
Telefon: 0232 278061
Fax: 0232 278062
E-mail: fito_is@dadris.ro

DIRECȚIA SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR IAȘI

Aleea Mihail Sadoveanu, ro. 10 bis, Iași, România
Telefon: 0232 267501
Fax: 0232 277305
E-mail: office-iasi@ansv.ro

OFICIUL DE CADASTRU ȘI PUBLICITATEA IMOBILIARĂ IAȘI

Iași, Strada Costache Negri nr. 48, 700071
Telefon: 0232 316797
Fax: 0232 206538
E-mail: is@ancpi.ro
Website: www.ancpi.ro

OFICIUL JUDEȚEAN DE CONSULTANȚĂ AGRICOLĂ IAȘI

Iași, Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 47-49
Telefon : 0232 213808
Fax: 0232 267529
E-mail: ojca@dadris.ro

INSPECTORATUL DE STAT PENTRU CONTROLUL CALITĂȚII SEMINTELOR ȘI AL MATERIALULUI SĂDITOR IAȘI

Iași, strada Dumbrava Roșie, nr.7
Telefon/fax: 0232 278061
E-mail: itcsms.iasi@adslexpress.ro

UNITATEA PENTRU AMELIORARE ȘI REPRODUCȚIE ÎN ZOOTEHNIE IAȘI

Iași, Aleea Mihail Sadoveanu, nr.10 bis
Telefon: 0232 216308
Fax: 232 216307

BIBLIOGRAFIE

- *Rolul societăților comerciale integratoare în asigurarea cu resurse materiale a producătorilor agroalimentari*; Anul IX, Nr. 2, 2006 Economia seria Management, Conf. univ. dr. Nicolae Istudor;
- „Studii și cercetări economice”, nr. 7/1997. *Serviciile în industria rurală și în agricultură*;
- Teză de doctorat „Studii privind dezvoltarea agriculturii din zona agroeconomică Galați, în contextul integrării României în Uniunea Europeană”;
- Strategia de Dezvoltare Economico – Socială a Județului Iași – elaborată de Consiliul Județean Iași;
- *Economia industriilor și serviciilor rurale*. Prof.univ.dr. Toader Moga, Lect.univ.dr. Carmen Valentina Rădulescu;
- Revista „Lumea Satului”.

Pagini de Internet:

- www.mapdr.ro
- www.dadris.ro
- www.iasi.insse.ro
- www.mmediu.ro/
- www.inforegionordest.ro
- www.domeniilestatului.ro
- www.apia.org.ro
- www.consultantaagricola.ro
- www.apdrp.ro
- www.ansvsa.ro
- www.anif.ro